ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА IV РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА 2026-2030.
(Измењени стандарди)

Стручно веће IV разреда

Фонд часова за четврти разред

р.бр.	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.
1.	Српскијезик	5	180
2.	Енглески језик	2	72
3.	Математика	5	180
4.	Природа идруштво	2	72
5.	Ликовна култура	2	72
6.	Музичкакултура	1	36
7.	Физичкои здравственоваспитање	3	108
8.	Дигитални свет	1	36
Укупно:А		**21**	**756**
р.бр.	**Б. ИЗБОРНИПРОГРАМИ**		
1	Версканастава/Грађанско васпитање	1	36
Укупно:Б		1	36
Укупно: А+Б		**22**	**792**
р.бр.	**В. ОБЛИКОБРАЗОВНО -ВАСПИТНОГРАДА**		
1	Редовна настава	22	792
2	Допунска настава	1	36
3	Додадатнанастава	1	36
4	Настава у природи	7-10 данагодишње	
Ред бро	**Г. ОСТАЛИОБЛИЦИОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГРАДА**		
1.	Час одељењског старешине	1	36
2.	Ваннаставнеактивности	1-2	36
3.	Излет-екскурзија	1-3дан годишње	
Укупно : А+Б+В+Г (без наставе у природи и излета		**26**	**936**

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ЦИЉЕВИ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА:

1. обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју ученика;
2. обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој ученика, развијње ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
3. свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
4. развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
5. развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
6. континуирано унапређивање квалитета процес и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
7. развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
8. пун интелектуални, емоционални, оцијални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
9. развијање кључних компетенција за целоживотно учење, развијање међупредметних компетенција за потребе савремене науке и технологије;
10. развој свести о себи, развој стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности и тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
11. оспособљавање за доношење одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
12. развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
13. развијање позитивних људских вредности;
14. развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
15. развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, развој толеранцијеи уважавање различитости;
16. развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовањеи очување националне и светске културне баштине;
17. повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
18. повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног ниво становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

О Б А В Е З Н И Н А С Т А В Н И П Р Е Д М Е Т И

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊАпредмета СРПСКИ ЈЕЗИК за 4. разред за период 2026-2030.године

Годишњи фонд: 180
Недељни фонд: 5

Циљ учења Српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.

Редни бр.	**НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ**	**ФИНД ЧАСОВА**			
		Обрада	Утврђивање	остало	свега
1.	КЊИЖЕВНОСТ	49	28	3	80
2.	ЈЕЗИК	37	10	3	50
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	20	28	2	50
Укупно		104	67	9	180

Кључник појмови:књижевност, језик, језичка култура

Предметни исходи	Стандарди	Опште и међупредме-тне компетенције	Назив области/ теме / број часова / Садржај	Кључни појмови садржаја	Начини и поступци остваривања програма (Дидактичко методичко упутство)	Начин провере остварености исхода
- чита са разумевањем различите врсте текстова; - разликује књижевне врсте: шаљиву народну песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст; - одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; - именује позитивне и негативне особине ликова - укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; - уочи и издвоји	**Основни ниво** – СРП.ОО1.О.1.5. Владају техником читања ћириличког и латиничког текста и разумеју информације експлицитно исказане у краћим уметничким и неуметничким текстовима (линеарним и нелинеарним) идентификујући речи и изразе који су им непознати. – СРП.ОО1.О.2.5. Издвајају и репродукују информације експлицитно исказане у краћим текстовима као и непознате речи и изразе, траже објашњење у доступним изворима. – СРП.ОО1.О.3.5. Изводе директне закључке о догађајима, поступцима и осећањима ликова и размењују их са вршњацима; проширују фонд речи мање фреквентним речима ради квалитетнијег изражавања и разумевања других. – СРП.ОО1.О.1.6. Уз помоћ наста-вника,	**Општа предметна компетенција:** - Читају ради уживања, да би учили, да би се сналазили у свакодневном животу, неговали традицију и културу српског народа, развијали интеркулту-ралност. -Читају естетски вредне текстове српске и светске књижевности за децу и релевантне информативне текстове у складу са узрастом и интересовањи-ма. - Проширују фонд речи и	**Област: КЊИЖЕВНОСТ (80 часова)** **Садржај** **Школска лектира:** **- Поезија** 1.Шаљива народна песма: *Женидба врапца Подунавца* 2. Војислав Илић: *Јесен* / Владислав Петковић Дис: *Зима* 3. Момчило Мошо Одаловић: *Молитва за маму* 4. Мирослав Антић: *Космонаутска песма* 5.Бранко Миљковић: *Песма о цвету* 6. Добрица Ерић: *Завичај / Отаџбина је наша очевина /* Момчило Мошо Одаловић: *Птице косовчице* 7. Мирослав Антић: *Прва љубав / Најљубавнија песма /* Алексије Марјановић: *Љубав* 8. Бранко Ћопић: *Месец и његова бака /* Десанка Максимовић: *Пауково дело*	Књижевна врста поезија, проза, – шаљива народна песма, – прича о животињама, -приповетка, – особине народне епске песме, – бајка - басна, – роман за децу, - драмски текст - научно популарни текст - лирска песма -стих, строфа, рима и ритам; – опис природе и ликова, – приповеда-ње у 1. и 3. лицу, – сукоб драмских лица, - тема, - идеја (порука) - редослед догађаја	- кроз читање књижевноуметни-чких текстова и у разговору о њима на часу градити критичко мишљење , -упућивати ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања -коришћење е-уџбеника,и др. -обезбеђивање корелације са сродним предметима -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације -развијање емпатију, тиме што од читалаца тражи да се ставе на место другога и да разумеју најразличитије особине и поступке ликова -развијати способност читања књижевних текстова са разумевањем, подстицати љубав	-иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе -формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика (причање, препричавање, описивање, ортоепске вежбе лексичке и семантичке вежбе, синтаксичке и стилске вежбе, изражајно читање, казивање напамет научених текстова, сценско извођење) - суматив но оцењивање усмених одговора; -писане провере знања из књижевности Домаћи задатак Самоевалуација и евалуација на крају часа и месеца;

основне елементе лирске песме (стих, строфа, рима и ритам); - тумачи идеје књижевног дела; - препозна ситуације кршења/остварив-ања права детета и стереотипе у књижевним делима; - уочи персонификацију и разуме њену улогу у књижевном делу; - разликује описивање, приповедање (у 1. и 3. лицу) и дијалог у књижевном делу; преприча текст из различитих улога/ перспектива; - уочи супротстављеност лица у драмском тексту; - чита текст поштујући интонацију реченице/стиха;	разликују врсте текстова. – СРП.ОО1.О.2.6. Читањем текстова упознају основне одлике и функције различитих врста текстова. – СРП.ОО1.О.3.6. Користе информације из различитих врста текстова у свакодневном животу. – СРП.ОО1.О.1.7. Процењују садржај прочитаног текста на основу сопственог доживљаја, уочавају ликове, догађаје, време и место у књижевном тексту. – СРП.ОО1.О.2.7. Изражавају својим речима читалачки доживљај идентификујући осећања која текст покреће њима; одговарају на питања у вези са ликовима, догађајима, местом и временом радње, доживљавајући грешке током рада као фазе учења. – СРП.ОО1.О.3.7. Износе лични доживљај прочитаног текста; повезују поступке ликова са животним искуством преиспитујући своје поступке; развијају отпорност и самопоуздање. **Средњи ниво** – СРП.ОО1.С.1.1. Читају и казују текст	израза, као и опсег њиховог значења. - Одговорно користе различите медије за учење српског језика, водећи рачуна о безбедности. **Међупредметне компетенције:** 1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 4.Дигитална компетенција 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција			према читању -функционално повезивање текстова по сродству; - компаративна анализа и уочавање разлике између књижевне и позоришне/филмске (адаптиране, измењене) фабуле и сценског израза (народна бајка) чиме ученици упознају природу различитих медија и развијају своју медијску писменост. - путем упоредне анализе филма и књижевног дела, ученици ће увидети да је филм независно уметничко остварење, као и да је књижевни текст инспиративан предложак за ново, оригинално уметничко дело. - корелативност је омогућена адекватним комбиновањем обавезних и изборних дела. Исти текст може се повезивати са другима на различите начине, према различитим мотивима или основном тону, у склопу пројектне наставе, која се базира на исходима, а не на садржајима учења;	праћења Табеларна евиденција о писменим проверама Чек-листе са скалом процене Протоколи посматрања Упитници (за групни и рад у пару) *Учесталост јављања (запис датума и области) *Свеобухватност одговора (област; скала по нивоима) *Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима Динамика оцењивања Формативно: Свакодневно бележење током наставне године Сумативно: Пресек стања на месечном нивоу Пресек стања након обрађене области

изражајно рецитује песму и чита прозни текст; - изводи драмске текстове; - усвоји позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела;	одговарајућом динамиком. – СРП.ОО1.С.2.1. Течно читају и природно казују текст одговарају-ћим темпом и интонацијом, правилно наглашавајући речи у реченици, поштујући смисао текста. – СРП.ОО1.С.3.1. Користе вештине читања (читање у себи, читање с оловком у руци, летимично читањ) и казивања у свакодневном животу, учествују у културним догађајима у школи и заједници. – СРП.ОО1.С.1.6. Разликују основне делове текста и књиге (наслов, па-сус, име аутора; садржај, речник) и именују формалне елементе уметни-чких и неуметничких текстова (пасус, стих, строфа, рима, опис, приповедање, дијалог). – СРП.ОО1.С.2.6. Проналазе информације користећи основне делове текста и књиге и издвајају тражене формалне елементе уметничког и неуметничког текста. – СРП.ОО1.С.3.6.Сналазе се у лите-ратури и другим изворима сазнања. – СРП.ОО1.С.1.7. Разликују књи-жевне врсте (бајка, басна, песма, прича, приповетка,				- међупредметну повезаност учитељи успостављају, пре свега, са наставом природе и друштва, ликовне културе, музичке културе, верске наставе и грађанског васпитања. - богаћење речника путем усвајања: ◦ непознатих речи из прочитаних текстова ◦ примена тимског, групног и рада у пару. - упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања -коришћење е-уџбеника и др.	Пресек стања по тромесечјима Провера на крају школске године

	роман, драмски текст, кратке народне умотворине); разликују народну од ауторске књижевности – СРП.ОО1.С.2.7. Уочавају специ-фичности конкретних књижевних дела и закључују о основним одликама књижевних врста. – СРП.ОО1.С.3.7. Књижевна дела која самостално читају, разумеју у одговарајућем жанровском кључу. – СРП.ОО1.С.1.8. Одређују садржи-нске елементе књижевноуметничког текста (тему, главне и споредне ликове, догађаје, време и место…). – СРП.ОО1.С.2.8. Анализирају догађаје, поступке, осећања и односе међу ликовима у књижевно уметничком тексту; одређују тему. – СРП.ОО1.С.3.8. Формирају етичке и естетско-емоционалне вредности, развијају емпатију. – СРП.ОО1.С.1.9. Примењују стратегије читања и разумевања прочитаног. – СРП.ОО1.С.2.9. Прате и предви-ђају даљи ток радње, преиспитују претпоставке, повезују					

	очигледне узроке и последице, поткрепљују своје закључке позивајући се на текст – СРП.ОО1.С.3.9. Проналазе решења за животне ситуације свесни веза између узрока и последица (одговоран однос према здрављу, безбедност, друштвено ангажовање, еколошка свест итд.). тога разу-меју његов смисао; **Напредни ниво** – СРП.ОО1.Н.1.2. Читају и критички промишљају, издвајају и повезују релевантне изворе и информације, уочавају различите перспективе и гледишта аутора, као и сврху текста. – СРП.ОО1.Н.2.2. Промишљају о комплексним информацијама из различитих делова текста и разли-читих извора, раздвајају чињенице од интерпретације, процењују реле-вантност, упоређују, тумаче и интегришу информације приказане на различите начине (графикон, дијаграм, илустрација, фотографија, звук и анимација). — СРП.ОО1.Н.3.2. Изводе сложе-није закључке да би					

	процењивали садржај и сврху текста, да би предвиђали, описивали, упоређивали, објашњавали, повезивали и обје-дињавали; критички се односе према изворима информација водећи рачуна о релевантности информација и безбедности на интернету. – СРП.ОО1.Н.1.3. Именују књиже-вне врсте и наводе њихове одлике; познају најзначајније стваоце и њихова дела. – СРП.ОО1.Н.2.3. Образлажу одлике књижевне врсте у конкретном делу. – СРП.ОО1.Н.3.3. Бирају текстове према интересовањима, уживају у читању и граде своје читалачко искуство; – СРП.ОО1.Н.1.4. Тумаче и интегри-шу догађаје, поступке, особине, главне идеје, мисли и осећања; прате развој ликова у књижевноуметничком тексту. СРП.ОО1.Н.2.4. Уочавају сложеност ликова и узрочно-последичне везе међу догађајима, изводе закључке о догађајима, намерама, поступцима и осећањима ликова, објашњавају чиме су мотивисани поступци и					

	осећања ликова и своје ставове поткрепљују доказима из текста. – СРП.ОО1.Н.3.4. Решавају проблеме, упоређују и образлажу догађаје кроз процену узрока и по-следица у свакодневном животу; формирају се као моралне личности које познају и негују општеприхва-ћене људске и друштвене редности.					
- повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; - разликује речи које мењају облик (именице, заменице, придеви, бројеви, глаголи) и уочи оне које су увек у истом облику; - одреди основне реченичне чланове; - разликује врсту речи од службе речи у	**Основни ниво** – СРП.ОО1.О.1.8. Препознају врсте речи и подврсте именица (заједничке и властите) у низу; препознају службу субјекта, предиката и прилошких одредби за место и време у једноставним реченицама; препознају врсте реченица по комуникативној функцији. – СРП.ОО1.О.2.8. Уочавају заједничке одлике издвојених речи и закључују којој врсти припадају; закључују о заједничким одликама главних функција речи у реченици и реченица у комуникативном контексту. – СРП.ОО1.О.3.8. Користе знања из језика како би се јасно изражавали писаним и усменим путем;	**Општа предметна компетенција:** - Овладавају знањем српског стандардног језика. - Користе ћириличко и латиничко писмо. - Овладавају знањем српског стандардног језика. - Одговорно користе различите медије за учење српског језика, водећи рачуна о безбедности. - Постављају краткорочне циљеве учења, праве планове и истрајавају у	**Област:** **ЈЕЗИК** **(50 часова)** **Граматика и правопис** - Речи које у писању и говору мењају облик; речи које не мењају облик (без именовања врста непроменљивих речи). - Реченица и реченични чланови (субјекат, предикат, објекат, прилошке одредбе). - Појам субјекта; различите врсте речи (именице и личне заменице) у функцији субјекта; изостављени субјекат. - Појам предиката (глаголски предикат).	- Врсте и (подврсте) речи: именице (зједничке, властите, збирне и градивне), придеви (описни, присвојни и градивни), заменице (личне), глаголи (радња, стање, збивање), бројеви (основни, редни и збирни) - Реченица и реченични чланови (субјекат, предикат, објекат, прилошке одредбе за време, место	- Утврдити знања из морфологије: врсте речи и њихове граматичке категорије. - На примерима показати да неке речи мењају облик, а неке не (промена именица, заменица и придева по падежима, и глагола по временима). Важно је да ученици уоче речи које не мењају свој облик (прилози који немају компарацију, предлоге, везнике и типичне речце, без навођења њихових назива). - Обновити знања о реченици и разликова-њу различитих врста реченица по облику и значењу. -Уводи се појам рече-ничних чланова и појам службе (функције) речи у	-иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе -формативно, свакодневно оцењивање усмених и писаних одговора; -писане провере знања из граматике и правописа путем правописних вежби, преписивања, диктата и самостално писање -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације;

реченици; - поштује и примени основна правописна правила; - правилно пише сва три модела управног говора.	доживљавају језик као део свог идентитета и као основу за учење других језика. **Средњи ниво** – СРП.ОО1.С.1.11. Одређују врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе) и подврсте речи (властите, заједничке и градивне именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве) и препознају збирне именице; разликују граматичке категорије глагола и глаголско време, као и граматичке категорије именица, бројева, придева и заменица. – СРП.ОО1.С.2.11. У реченици/тексту уочавају и издвајају одговарајуће примере речи, а затим индуктивно и по аналогији закључују о одликама врсте и подврсте којој припадају (користе табеле, праве мапе ума…); мењају облике речи према задатим критеријумима (лице, број и род). –СРП.ОО1.С.3.11. Користе знања из језика како би се јасно и правилно изражавали писаним и усменим путем и учили друге језике.	њиховој реализацији и траже подршку. **Међупредме-тне компетенције:** 1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 4.Дигитална компетенција 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција	- Појам објекта (именице у функцији објекта). - Прилошке одредбе за време, место и начин. - Речи и групе речи у функцији субјекта, објекта и прилошких одредаба; придев уз именицу у служби атрибута у оквиру групе речи која има службу субјекта или објекта. - Управни говор (трећи модел). - Велико слово: имена становника држава и насеља; називи улица и тргова; имена из уметничких дела – примери из обрађених дела (нпр. *Ружно Паче...);* устаљена и посебно наденута имена животиња; називи институција, предузећа и установа, манифестација; устаљена имена историјских догађаја и личности (усклађено са предметом Природа и друштво). - Речца *ли*; скраћени упитни облик *је ли* (*је л'*) према узрочном везнику	и начин); промењиве и непромењиве речи вишечлани бројеви. Управни говор	реченици. Служба субјекта усваја се на примерима именица и личних заменица. - Разликовање врсте речи (именица, заменица) и службе (субјекат).. - Усвајање предиката треба започети са примерима глагола у презенту, а затим са примерима глагола у прошлом и будућем времену, уз указивање на разликвање простих облика у садашњем и сложених у прошлом и будућем времену. - Именице поред службе субјекта могу имати и службу објекта. На јасним и неспорним примерима објаснити појам објекта (нпр. Дечак чита *књигу.*). Уз обраду објекта може се указати и на промену облика речи (*књига: књигу*). - Атрибут треба објаснити преко примера када је придев уз именицу, у оквиру групе речи са службом субјекта или објекта (не у оквиру прилошкох одредаба). Кроз примере треба показати да у служби субјекта, објекта и прилошких одредаба	**Инструменти праћења** Табеларна евиденција о писменим проверама Чек-листе са скалом процене Протоколи посматрања Упитници (за групни и рад у пару) *Учесталост јављања (запис датума и области) *Свеобухватност одговора (област; скала по нивоима) *Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима **Динамика оцењивања** ***Формативно:*** Свакодневно бележење током наставне године **Сумативно:** Пресек стања на месечном нивоу Пресек стања

	–СРП.ОО1.С.1.12. У простој реченици одређују субјекат, глаголски предикат и прилошке одредбе за време, место и начин исказане речју или скупом речи; одређују врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, заповедне, узвичне) и по облику. – СРП.ОО1.С.2.12. Рашчлањују реченицу издвајајући реченичне чланове; састављају реченице различите по комуникативној функцији и облику. – СРП.ОО1.С.3.12. Користе различите врсте реченица сходно комуникативној ситуацији; граде свој стил изражавања у свакодневном говору, писању и језичком стваралаштву играјући се могућностима варирања редоследа речи у реченици. **Напредни ниво** – СРП.ОО1.Н.1.6. Именују врсте и подврсте речи, именују граматичке категорије глагола и глаголско време, као и граматичке категорије именица, бројева, придева и заменица; именују субјекат, глаголски предикат и прилошке		*јер*. - Предлог *са* уз заменице (нпр. *са мном, с њом* и сл.). Писање вишечланих бројева.		за место, време и начин могу бити речи и групе речи. -Усвајање реченичних чланова поти примери са једном речи у служби субјекта/објекта, а затим групе речи у истој функцији. - Обновити први и други модел управног говора, а затим увести и трећи модел. Моделе управног говора повезати са правопи-ним правилима и употребом знакова навода и запете. - Писање имена становника , географских појмова назива институција, предузећа и установа, манифестација, имена историјских догађаја и историјских личности потребно је повезати са наставом предмета Природа и друштво. - Писање имена из уметничких дела и писање имена животиња потребно је повезати са наставом књижевности и (нпр. *Ружно Паче, Пипи Дуга Чарапа, Леси* и сл.). - Писање речце *ли* указати на разликовање скраћеног упитног облика *је ли*	након обрађене области Пресек стања по тромесечјима Провера на крају школске године

	одредбе за време, место и начин. – СРП.ОО1.Н.2.6. Анализирају реченицу/текст издвајајући врсте и подврсте речи, састављају реченице према задатим синтаксичким критеријумима. **Основни ниво** – СРП.ОО1.О.1.1. Знају све гласове и слова ћириличког и латиничког писма, као и значења речи и фразеологизама које користе у свакодневном говору и писању. – СРП.ОО1.О.2.1. Изговарају све гласове и пишу сва слова оба писма поштујући језичку норму у говору и писању; употребљавају речи и изразе у одговарајућем контексту. – СРП.ОО1.О.3.1. Разговетно и јасно говоре тако да их саговорник разуме и писано се изражавају у одговарајућим ситуацијама. – СРП.ОО1.О.1.2. Почињу реченицу великим словом, завршавају је одговарајућим интерпункцијским знаком, употребљавају велико почетно слово у				(*је л'*) и узрочног везника *јер* (честе грешке: *Јер имаш оловку?* уместо *Је л' имаш оловку?* и сл.). - Писање предлога *са* уз заменице уз типичне примере *са мном, с њом, с тобом* и сл. - Писање вишечланих бројева треба повезати са наставом математике. - Систематизација знања из правописа најбоље се постиже вежбањем на тексту, исправљањем грешака у тексту, диктатима и сл.	

	једноставнијим примерима. – СРП.ОО1.О.2.2. Пишу кратким, потпуним реченицама једноставне структуре. – СРП.ОО1.О.3.2. Пишу кратке поруке, текстове и попуњавају једноставне обрасце.					
- употреби основне облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање и описивање; - употреби речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика; - препозна значење речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији; - напише разгледницу, честитку, приватно писмо; - прилагоди језички израз	**Основни ниво:** – СРП.ОО1.О.1.3. Познају основна начела вођења разговора и форме учтивог обраћања, препознају говор мржње као негативну појаву. – СРП.ОО1.О.2.3. Постављају питања, траже и дају објашњења, учтиво прихватају или одбијају, захваљују се или се извињавају. – СРП.ОО1.О.3.3. Пажљиво слушају саговорнике, постављају питања у складу са својим потребама, поштују правила уљудног опхођења, без говора мржње. – СРП.ОО1.О.1.4. Вођено препричавају, причају и описују на задату тему. – СРП.ОО1.О.2.4. Прате дати план, предлажу и бележе идеје за усмено и писано изражавање. – СРП.ОО1.О.3.4. Веродостојно препричавају и описују оно што су прочитали,	**Општа предметна компетенција:** - Ученици овладавају вештинама слушања и говорења, читања и писања. - Разумеју улогу језика као средства комуникације и учења, као део националног идентитета и културе. - У комуникацији поштују саговорника и бирају речи, усвајају општеприхваће не друштвене норме. - Стварају писане и усмене текстове различитог	**Област:** **ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА** **(50 часова)** **Садржај:** - Основни облици усменог и писменог изражавања: препричавање текста у целини и по деловима (по датом плану); причање у дијалошкој форми (уношење дијалога, управног говора у структуру казивања); описивање односа међу предметима, бићима и појавама; описивање природе, личности, књижевних ликова и сл. - Речи истог облика, а различитог значења; речи истог значења, а различитог облика (на примерима књижевних	- препричавање - причање - описивање -речи супротног значења - речи сличног значења, речи истог облика, а различитог значења, устаљени језички изрази, поређења, персонифи-кација, фразеологизми	- Подстицати ученике да препричавају, причају и описују и на сажет и на опширан начин како усмено, тако и писмено. - Свако препричавање треба да има свој циљ и планско усмеравање да одаберу чињенице, одвајањем главног од споредног и мање битног према хронолошком току садржаја. - *Причање – п*очиње се са причањем доживља-ја, па потом догађаја.Износити личне дожи-вљаје, ставове, да буду маштовити и оригинал-ни, да се емоционално и сликовито изражавају. Предност требало дати причању у дијалошкој форми. - Оспособљавати ученика да пажљиво посматрају, уочавају, откривају, упоређују, и	Процес праћења и вредновања једног ученика треба започети иницијалном проценом нивоа постигнућа ученика. **Формативно оцењивање:** Акценат би требало да буде на учениковим способностима – на ономе што ученик може или покушава да учини. Током процеса наставе и учења учитељ континуирано и на примерен начин указује ученику на квалитет његовог постигнућа тако што ће повратна информација бити довољно јасна и информативна, како би била

комуникативној ситуацији – формалној и неформалној; - повеже информације исказане у линеарном и нелинеарном тексту и на основу њих изводи закључак; - правилно структурира текст; - учествује у предлагању садржаја и начина рада.	видели или чули. – СРП.ОО1.О.3.8. Користе знања из језика како би се јасно изражавали писаним и усменим путем; доживљавају језик као део свог идентитета и као основу за учење других језика. **Средњи ниво:** – СРП.ОО1.С.1.2. Познају значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и идентификују оно што им је непознато – СРП.ОО1.С.2.2. Одређују значења непознатих речи и фразеологизама на основу ситуације и контекста у којем су употребљени, издвајају делове текста који су им нејасни, траже објашњење и прикупљају додатне информације из различитих извора. – СРП.ОО1.С.3.2. У свакодневној комуникацији користе одговарајуће речи и фразеологизме; уважавају саговорнике. – СРП.ОО1.С.1.3. Усмено и писано препричавају, причају, описују и учествују у разговору на задату тему; у писаном	садржаја, структуре и намене. - Проширују фонд речи и израза, као и опсег њиховог значења. - Воле и чувају свој језик користећи речи и изразе српскога језика у различитим комуникативним ситуацијама и дигиталном окружењу. Разумеју значај учења других језика. Пружају подршку вршњацима који уче српски језик као нематерњи. **Међупредметне компетенције:** 1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 4.Дигитална компетенција 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву	текстова); устаљени језички изрази. - Разгледница, честитка, писмо. Књижевни и други текстови (линеарни и нелинеарни) у функцији унапређивања језичке културе. - Говорне вежбе: рецитовање, изражајно читање, сценско приказивање драмског / драматизованог текста и сл. - Правописне вежбе: диктат; управни говор (сва три модела); наводници; велико слово; заменица Ви из поштовања; спојено и одвојено писање речи (речца ли, предлог са, вишечлани бројеви). - Језичке вежбе: допуњавање реченица предикатом у садашњем, прошлом и будућем времену; проширивање реченица; укрштене речи; асоцијације. Лексичко-семантичке вежбе: одређивање значења устаљених израза; састављање речи на основу датог		да мисаоно заокруже и језички уобличе. - Усмеравати пажњу ученика да при читању текстова који обилују описним елементима (опис односа међу предметима, бићима и појавама; описивање природе, личности, књижевних ликова и сл.), као најбоље обрасце за спонтано усвајање описивања - вештине у језичком испољавању. - Лексичким вежбама богатити речник ученика и унапређивати њихове комуникативне компетенције. - Предочити одређена правила која се односе на облике писане кому-никације (писмо, раз-гледница и честитка). - Изучавањем различитих врста текстова – линеарних и нелинеарних – кроз осмишљава-ње, организовање и реализовање бројних активности, код ученика би требало унапређивати читалачку компетенцију. - Помоћу књижевних и некњижевних текстова ученицима би требало указати на различите	подстицајна за даље напредовање ученика. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика. -Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада група (пано, табела...) - Панои: добровољно учешће у разним наставним и ваннаставним активностима Домаћи задатак **Сумативно оцењивање** говорних вежби, писмених вежби, правописних вежби, језичких вежби, лексичко-

	изражавању примењују правописна правила. – СРП.ОО1.С.2.3. Држе се теме, јасно структурирају излагање (уводни, средишњи и завршни део); пишу јасним и потпуним речени-цама, исправљају своје грешке. – СРП.ОО1.С.3.3. Правилно пишу и говоре на одговарајућу тему у различитим комуникативним ситуацијама/дигиталном окружењу. – СРП.ОО1.С.1.4. У кратким цртама образлажу своје идеје. – СРП.ОО1.С.2.4. Описују како су дошли до идеје, зашто је та идеја добра и како се може реализовати. – СРП.ОО1.С.3.4. Слободно изражавају своје идеје у различитим комуникативним ситуацијама, одговорно се односе према интелектуалној својини. – СРП.ОО1.С.1.5.Идентификују битне информације у линеарном и нелинеарном тексту – СРП.ОО1.С.2.5. Издвајају, упоређују и повезују битне информације исказане у различитим деловима текста, као и различитим	9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција	почетног и последњег слова; допуњавање низа речима које су повезане са датом речју. Два школска писмена задатка – један у првом и један у другом полугодишту.		могућности употребе речи, синтагми и реченица у формалним/неформалним језичким ситуацијама, као и на промену њиховог значења у зависности од контекста. - Оспособљавање ученика да састављају логички смислене текстове на основу задатих речи или да састављају текстове чија ће дужина бити ограничена. Подстицати их да осмисле више различитих почетака текста на исту задату тему или да осмисле више различитих завршетака. - Системска примена адекватних правописних вежби омогућава да теоријско правописно знање благовремено пређе у умење, као и да се стечена навика примене правописних правила испољи у практичној и спонтаној намени. - Говорне вежбе у функцији изграђивања доброг језичког укуса, елоквентности и флуентности у изражавању. - Оба писмена задатке требало би писати	семантичких вежби и писмених задатака.

	врстама текстова; представљају информације на различите начине. – СРП.ОО1.С.3.5. Размењују информације и закључке у вези са различитим врстама текстова; процењују квалитет информација и примереност илустрација које прате текст; користе табеле, графиконе, дијаграме и мапе у контексту. – СРП.ОО1.С.1.10. Издвајају и именују поређење и персонификацију у тексту. .– СРП.ОО1.С.2.10. Истражују функцију поређења и персонификације у тексту и на основу тога разу-меју његов смисао; – СРП.ОО1.С.2.13. Кроз игру спарују и групишу задате речи препознајући лексичке односе међу њима; примењују основне творбене обрасце. – СРП.ОО1.С.3.13. Језички израз усклађују са контекстом. **Напредни ниво:** – СРП.ОО1.Н.1.1. Умеју аргументо-вано и на занимљив начин да почну, развију и заврше своје усмено и писано излагање користећи богат фонд речи у јасним и потпуним реченицама.				ћириличким писмом.	

	– СРП.ОО1.Н.2.1. Усмено и писано излагање обогаћују детаљима, образлажу своје ставове. – СРП.ОО1.Н.3.1. Слободно и аутентично исказују своје мисли у говору и писању придобијајући пажњу других. – СРП.ОО1.Н.1.5. Препознају фигуративну употребу језика у књижевноуметничком тексту и свакодневној комуникацији (нпр. пренесено значење). – СРП.ОО1.Н.2.5. Тумаче фигуративну употребу језика. – СРП.ОО1.Н.3.5. Користе језик као низ могућности у изражавању, употребљавајући речи и изразе у основном и фигуративном значењу. – СРП.ОО1.Н.3.6. Стилски овладавају реченицом у свакодневном говору и писању, користе знања из језика у стваралачком изражавању, као и приликом учења страних језика.					

АКТИВНОСТИУ НАСТАВНОМПРОЦЕСУ за наставни предмет Српски језик	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТУЧЕНИКА**
планира,припрема,води разговор;примењује различите обликеиметоде рада;демонстрира и илуструје;подстиче ученике наувиђањеиповезивање са садржајима;провераваостварености исхода;	слуша, посматра,прича, чита текстове,активно учествује у разговору, описуједоживљај прочитанихкњижевнихдела иизноси мишљење о њима,постављапитања,препричава. повезује са наученим, уочава врсте речи у књижевним

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	
Наставни предмет:	**Наставна област/ Садржаји**
Природа идруштво	**Област Књижевност:** Прошлост- Историјски извори, Начини живота данас и у прошлости; Природа, човек, друштво - Услови за живот, ланац исхране имеђусобни утицаји у животним заједницама **Област Језик и Језичка култура:** Природа, човек, друштво - Услови за живот, Облици рељефа; Материјали – Промене материјала;Животне заједнице у мом крају и човеков однос према њима.
Музичка култура	*Слушање музике*: Композиције различитог карактера; Музички дијалог; *Музичко стваралаштво*:Стварање звучне приче
Ликовна кулотура	*Споразумевање*: Слика, текст, звук; Кратки анимирани филмови; Тумачење вузуелних информација
Математика	*Мерење и мере:* Јединице мере

Предметни исходи	Стандарди	Компетенције Опште међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључнипој мови садржаја	Начини и поступци остваривања програма (Дидактичко-методичко упутство)	Начин провереостварености исхода
Ученициумеју да:представе себе идругог;поздраве и отпоздраве примењујући једноставнајезичкасредства;препознајуи именују предметеиз непосредног окружења;разумеју једноставне описе иопишу предмете изнепосредног окружења једноставним језичким средствима;разумеју јаснопостављена једноставна питањаличне природе иодговорена њих;постављају једноставна питањаличне природе;разумеју ипримењују	ПСТ.1.1.2.Разуме значењенајфреквентнијих речи, уоквиру једноставних, кратких , јасноконтекстуализованих усмених исказа. ПСТ.1.1.3.Разуме и прати једноставна упутства иобавештења која се односена познате ситуације, а исказана су споримтемпоми разговетно. ПСТ.1.1.4.Разуме споро иразговетно артикулисана јасно контекстуализованапитања која сеодносе на непосредне личне потребеи интересовања, породицу, блиско окружење. ПСТ.1.1.5.Разуме основнисмисао најједноставнијеконверзац	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичкаком петенција; Комуникација; Решавање проблема;Сарадња	**Introductoryunit** **Hello**	Поздрављање и представљање;давање основних информација о себи;описивање предметаи исказивање положаја у простору, алфабет Глагол бити, омиљени предмети, присвојн	Комбиновање различитих врста дидактичкогматеријала:илустрација, Увођење ученика у главне појмове. увежбавање правилног изговора и ритма речи кроз песме Демонстративно – експериментална: уџбеникраднасвеска, ЦД, компјутер, табла,применом на примерима, а потом и самостално давање примера одстране ученика Користити методе/технике и обликерада, које активирају ученике и укојимасу самосталнији у раду:анализа слика, видео материјали Обезбеђивањекорелације сасродним предметима:, ликовно-цртежи музичко васпитање-, верска настава-грађансковаспитање-,српски језик	Формативно, свакодневноопраћивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца итоком појединихчасова Домаћи задатак

правила учтиве комуникације.	говоре довољно разговетнои споро. ПСТ.2.1.19. Једноставним средствимаописује илипредставља људе, предметеу свакодневнојупотреби,места, уобичајенеактивности. ПСТ.3.1.2.Разуме основнисмисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника, уколико сеговори разговетно иумереним темпом. ПСТ.3.3.1.Разуме основнесличности и разлике између своје и циљних култура уразличитим аспектима свакодневног живота иприхвата постојање разлика.			и придеви, државе, показне заменице.		
Ученициумеју да: препознају, именују и описују животиње иззоо врта ; разумејуједноставне описе иописују жиотиње једноставнимјезички	ПСТ.1.1.6.Препознаје лична и друга имена, као и најуобичајенијеинтернационализме, разумефреквентне речи и изразе. ПСТ.1.1.7.Разуме кратке иједнoставне порукеу	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичкаком петенција; Комуникација;	**Unit1:People**	Havegot, описивање, припадност, породица,	Комбиновање различитих врста дидактичкогматеријала:илустрација, Увођење ученика у главне појмове. увежбавање правилног изговора и ритма речи кроз песме и брзалице. Демонстративно – експериментална: уџбеникрадна свеска, ЦД,	Формативно, свакодневноопе њивање усмених одговора ученика Самоевалуација

разумејуисказе увези са способностимау ужем и ширем смислу и реагују на њих; изражавају способности у ужем и ширем смислу једноставним језичким средствима;траже информацију о туђим способностимаи саопштавају шта он/она уме/не уме даради-	белешкама,електронским порукама (мејл, СМС). ПСТ.1.1.8.Разуме најједноставнаупутства, уколико укључују ивизуелне елементе. ПСТ.2.1.18. На једноставанначин тражи од саговорника предмет, објашњење, услугу ПСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете иупутства који се тичу непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правилоигре), праћена визуелним елементима. ПСТ.2.1.19. Једноставним средствимаописује илипредставља људе, предметеу свакодневнојупотреби,места, уобичајенеактивности ПСТ.2.1.26. Пише једноставне поруке(уличном обраћању) и објавекао и краткаписмапријатељима и познаницима да би изразио захвалност,извињење и слично.	Предузимљивост и оријентација ка предузетништву		придеви	компјутер, табла, применом напримерима, а потом и самосталнодавање примераод стране ученика Користити методе/технике и обликерада, које активирају ученике и укојимасу самосталнији у раду:анализа слика, видео материјали Обезбеђивањекорелације сасродним предметима:, ликовно-цртежи музичко васпитање-, верска настава- грађансковаспитање-,српски језик	и евалуација на крају месеца итоком појединихчасова Домаћи задатакПисана провера

	сличности и разлике између своје и циљних култура уразличитим аспектима свакодневног живота иприхвата постојање разлика					
;Ученициумеју да: препознају и именују предмете и појаве изнепосредног окружења и учионице; разумеју једноставне описе и опишу предметекористећи кратке,једноставне изразеукомбинацији бојеиименице; једноставнеисказе који се односе наколичине; поставе питања и саопште количине једноставнимјезичким средствима;разумеју и упутеједноставне скретање пажње;разумеју, упутеиреагују на похвале; разумеју ипрепознају сличности и разлике	ПСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвениконтакткористећи најједноставнијајезичкасредства приликом добродошлице,окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи,распитивања о основним подацима којисе саговорника. ПСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи инајближемокружењу (породица, кућни љубимци, место становања, школа,хоби). ПСТ.1.1.13. Најједноставнијим језичкимсредствима тражи одсаговорника одређенипредмет.	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Комуникација; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву ;Решавање проблема; Сарадња	**Homes**	Простор ије у кући, намештај , изражавање простор них односа, давање инструкција	Комбиновање различитих врста дидактичкогматеријала:илустрација, Увођење ученика у главне појмове. увежбавање правилног изговора и ритма речи кроз песме и брзалице. Демонстративно – експериментална: уџбеникрадна свеска, ЦД,компјутер, табла, применом напримерима, а потом и самосталнодавање примераод стране ученика Користити методе/технике и обликерада, које активирају ученике и укојимасу самосталнији у раду:анализа слика, видео материјали Обезбеђивањекорелације сасродним предметима:, ликовно-настава- грађансковаспитање- ,српски језик	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација на крају месецаи током појединих часова Домаћи задатак Писана провера-вежба контролнизадатак

у животу у школама у ВБ и код нас; поштују правила учтиве комуникације.	ПСТ.2.1.4.Разуме краћасаопштења и питања која сеодносе на блиску и познатутематику. ПСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање,слагање и неслагање. ПСТ.3.1.13. Описује себе иоколину, школски контексти приватанживот,свакодневне навике,претходне и планиране активностии					
Ученициумеју да:препознају и именују појмове којисеодносе на тему; разумејусвакоднев неисказекоји се односе наизражавање осета;изражавају својеосете једноставним језичким средствима;разумеју једноставнеисказе за изражавањедопадања /недопадања и реагују на њих;разумеју	ПСТ.1.1.6.Препознаје лична и друга имена, као и најуобичајенијеинтернационализме, разумефреквентне речи и изразе. ПСТ.1.1.7.Разуме кратке ијednоставне порукеубелешкама,електронскимпорукама (мејл, СМС). ПСТ.1.1.8.Разуме најједноставнаупутства, уколико укључују ивизуелне елементе. уколико су праћениилустративнимелементима и препознатљивим начином	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Одговоран однос према околини, Одговоран однос према здрављу Естетичкаком петенција; Комуникација; Решавање проблема;Сарадња; Предузимљивос	**Animals**	Животи ње, делови тела, глаголи радње и стања , глагол моћи, тражењ ење и давање дозволе	Комбиновање различитих врста дидактичкогматеријала:илустрација, Увођење ученика у главне појмове. увежбавање правилног изговора и ритма речи кроз песме и брзалице. Демонстративно – експериментална: уџбеникрадна свеска, ЦД,компјутер, табла, применом напримерима, а потом и самосталнодавање примераод стране ученика Користити методе/технике и обликерада, које активирају ученике и укојимасу самосталнији у раду:анализа слика , видео материјали Обезбеђивањекорелације са	Формативно, свакодневноопе ћивање усмених одговора ученика, сумирање постигнућа усменог ангажовања крајемдецембра Самоевалуација на крају месецаи током појединих часова Домаћи задатак

кратка упозорења;разумеју краткаупутства и налоге и реагују на њих; траже мишљење иизражавају допадање/недопадање једноставним језичким средствима;разумеју једноставнеисказе везане запојаве – научне чињеницеи реагујуна њих; исказују научне чињенице најједноставнијимјезичким средствима; уочавају сличности иразлике у начину исхране у ВБ и код нас.	графичког обликовања ПСТ.2.1.29. На матерњем језику саопштава основнутему и најважније информације краћегусменог исказа. ПСТ.2.2.4. Поседујеограничени репертоар готових израза ивишечланих конструкција за исказивање свакодневнихконкретних активностии потреба. ПСТ.3.1.21. На једноставанначин описуједогађаје иобављене активности.	т и оријентација ка предузетништву			сродним предметима:, ликовно-цртежи музичко васпитање-, верска настава- грађансковаспитање-,српски језик	Писана провера
Ученициумеју да:препознају и именују појмове којисеодносе на тему;разумејуједноставне описе иопишу предмете изнепосредног окружења једноставним	ПСТ.1.1.8.Разуме најједноставнаупутства, уколико укључују ивизуелне елементе. ПСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања отемама које одговарајућеговим интересовањима(слободно време, хоби,школа, породица, другови)	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичкаком петенција; Комуникација; Одговоран	**Mylife**	Превозна средства, глаголи рутине, садашње	Комбиновање различитих врста дидактичкогматеријала:илустрација, Увођење ученика у главне појмове. увежбавање правилног изговора и ритма речи кроз песме и Демонстративно – експериментална: уџбеникраднасвеска, ЦД, компјутер, табла,применом на примерима, а потом и самостално давање примера од	Формативно, свакодневноопраћивање усмених одговора ученика Самоевалуација на крају месецаи током појединих

језичким средствима;разуме и користи једноставнеисказекој имасе изражава припадање и поседовање, разумејуи препознајусличности и разлике у животу ВБ и коднас; разумеју ипримењују правила учтивог обраћања и ословљавања (формалног исказивања поштовања).	и одговара на слична питања саговорникаПСТ.3.1.1.Разуме саопштења, упутства, молбеитд.који се тичу његових потреба и интересовањаСТ.3.1.2. Разуме основни смисао иглавне информације из разговора двоје или више (са) говорника, уколико сеговори разговетно иумереним темпом.	однос према околини; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву ;Решавање проблема; Сарадња		време	стране ученика Користити методе/технике и обликерада, које активирају ученике и укојимасу самосталнији у раду:анализа слика, видео материјали Обезбеђивањекорелације сасродним предметима:, ликовно-цртежи музичко васпитање-, верска настава- грађансковаспитање- ,српски језик	часова Домаћи задатак Писана
Ученициумеју да: препознају и именују појмове којисеодносе на тему;разумеју једноставнеописе живих бића; описују жива бића једноставнимјезичким средствима;разумеју и изражавају исказе увези са (уређеним) способностимаи	ПСТ.1.1.4.Разуме споро иразговетно артикулисана јасно контекстуализованапитања која сеодносе на непосредне личне потребеи интересовања, породицу, блиско окружење. ПСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичкимсредствима саопштава штаволи, а шта не и поставља иста/таква питањасаговорнику. ПСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете упутства који се тичу	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичкаком петенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према	**Sport**	Врсте спортова , делови дана , годишња доба,упитне речи, давање сугестија	Комбиновање различитих врста дидактичкогматеријала:илустрација, Увођење ученика у главне појмове. увежбавање правилног изговора и ритма речи кроз песме и брзалице. Демонстративно – експериментална: уџбеникрадна свеска, ЦД,компјутер, табла, применом напримерима, а потом и самосталнодавање примераод стране ученика Користити методе/технике и облике	Формативно, свакодневноопе ћивање усмених одговора ученика Самоевалуација на крају месецаи током појединих часова Домаћи задатак

разумеју иформулишу кратке исказе који се односена чуђење; разумејукратка упутства иналоге и реагују на њих;упућују кратка упутства и налоге; уочавају сличности иразлике у породичним односима у ВБ и код нас. -	непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правилоигре), праћена визуелним елементима ПСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање,слагање и неслагање ПСТ.3.1.15. Објашњава зашто му се нешто допадаили недопада, зашто се слажеили не слаже, заштонешто воли или не; на једноставанначин износи иобразлаже своје ставове имишљење.	здрављу; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву ;Решавање проблема; Сарадња			рада, које активирају ученике и укојимасу самосталнији у раду:анализа слика, видео материјали Обезбеђивањекорелације сасродним предметима:, ликовно-цртежи музичко васпитање-, верска настава- грађансковаспитање- ,српски језик	Писана провера-
Ученициумеју да: препознају и именују просторије у кући и местаиз непосредногокружења;разумеју једноставна питања иобавештења о положају у простору иреагују на њих;размењују информације о местустановања;уочавајусличности и разлике у изгледу стамбеногпростора и култури становања у ВБ и	ПСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвениконтакткористећи најједноставнијајезичка средства приликомпоздрављања, представљања, добродошлице,окончањакомуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи,распитивања о основним подацима којисе тичусаговорника. ПСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким	Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичкаком петенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Предузимљивост и оријентација ка	**Detectives**	Сналажење у простору, местау граду, Садашње трајно време	Комбиновање различитих врста дидактичкогматеријала:илустрација, Увођење ученика у главне појмове. увежбавање правилног изговора и ритма речи кроз песме и брзалице. Демонстративно – експериментална: уџбеникрадна свеска, ЦД,компјутер, табла, применом напримерима, а потом и самосталнодавање примераод стране ученика Користити методе/технике и обликерада, које активирају ученике и укојимасу самосталнији у раду:анализа слика, видео материјали	

комуникације.	средствима, уз употребуувежбаних фраза, именује иописује људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за личнаискуства. ПСТ.2.1.5.Разуме предметкраће усмене интеракције оличними породичнимстварима, непосредном друштвеномокружењу, природној средини. ПСТ.2.1.19. Једноставним средствимаописује илипредставља људе, предметеу свакодневнојупотреби,места, уобичајенеактивности ПСТ.2.3.2.Познаје основне елементе у области умећаживљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.). ПСТ.3.1.15. Објашњава зашто му се нешто допадаили недопада, зашто се слажеили не слаже, заштонешто воли или не; на једноставанначин износи иобразлаже своје ставове имишљење	предузетништву ;Решавање проблема; Сарадња			Обезбеђивањекорелације сасродним предметима:, ликовно-цртежи музичко васпитање-, верска настава- грађансковаспитање- ,српски језик	

Ученициумеју да: препознају и именују бића из непосредног окружења;разумеју једноставне описеместаи описују их користећи једноставнајезичкасредства; разумеју једноставнаобавештења о положају у простору и реагују на њих; траже и пружају краткаи једноставнаобавештења о положају у простору; уочавају сличности иразлике у изгледу стамбеногпростора и култури становања у ВБ и код нас	ПСТ.1.1.2.Разуме значењенајфреквентнијих речи,фраза и других основних лексичких елемената у оквируједноставних,кратких ,јасноконтекстуализованихусмених исказа. ПСТ.1.1.6.Препознаје лична и друга имена, као и најуобичајенијеинтернационализме, разумефреквентне речи и изразе. ПСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичкимсредствима, уз употребуувежбаних фраза, именује иописује људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за личнаискуства. ПСТ.1.1.17. Пише најједноставнијеподатке осеби и лицимаиз свогблиског окружења, у обрасцима, упитницимаилитабелама. ПСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете иупутства који се тичу непосредних потреба (оријентација у простору,	Естетичкаком петенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Сарадња	**Celebrations**	Значајни датуми, временске прилике, времена сату, обнављање садашњих времена	Комбиновање различитих врста дидактичкогматеријала:илустрација, Увођење ученика у главне појмове. увежбавање правилног изговора и ритма речи кроз песме и брзалице. Демонстративно – експериментална: уџбеникрадна свеска, ЦД,компјутер, табла, применом напримерима, а потом и самосталнодавање примераод стране ученика Користити методе/технике и обликерада, које активирају ученике и укојимасу самосталнији у раду:анализа слика, видео материјали Обезбеђивањекорелације сасродним предметима:, ликовно-цртежи музичко васпитање-, верска настава- грађансковаспитање-,српски језик	Прегледање свески Самоевалуација и евалуација Провера

	употреба апарата, правилоигре), праћена визуелним елементима. ПСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање,слагање и неслагање. . ПСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питањау низу, напознатетеме у вези са личним потребама,интересовањима, обавезама,жељама, уз евентуалнупомоћ и понављање;одговара на					
Ученициумеју да: препознају и именују појмове којисеодносе на тему;разумеју једноставнеописе живих бића и описују их користећи једноставнајезичкасредства; разумеју иреагују на краткеналоге, упутства и упозорења; дајукратке налоге,упутства и упозорења;	ПСТ.1.1.2.Разуме значењенајфреквентнијих речи,фраза и других основних лексичких елемената у оквируједноставних,кратких ,јасноконтекстуализованихусмених исказа. ПСТ.1.1.6.Препознаје лична и друга имена, као и најуобичајенијеинтернационализме, разумефреквентне речи и изразе. ПСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичкимсредствима, уз употребуувежбаних фраза, именује иописује људе и	Компетенција за учење, Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичкаком петенција; Комуникација; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу; Предузимљивост и оријентација	**School**	Школски предмети, осећања, прошло време	Комбиновање различитих врста дидактичкогматеријала:илустрација, Увођење ученика у главне појмове. увежбавање правилног изговора и ритма речи кроз песме и брзалице. Демонстративно – експериментална: уџбеникрадна свеска, ЦД,компјутер, табла, применом напримерима, а потом и самосталнодавање примераод стране ученика Користити методе/технике и обликерада, које активирају ученике и укојимасу самосталнији у раду:анализа слика, видео материјали	Прегледање свески Самоевалуација и евалуација Провера

обавештења о метеоролошкомврем ену и реагују на њих; траже и дајукраткаи једноставнаобавешт ења о метеоролошкомврем ену; разумејусличности и разлике у начину одевања вршњака у ВБ и код нас.	свог непосредног окружења или везане за личнаискуства. ПСТ.1.1.17. Пише најједноставнијеподатке осеби и лицимаиз свогблиског окружења, у обрасцима, упитницимаилитабелама. ПСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете иупутства који се тичу непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правилоигре), праћена визуелним елементима. ПСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање,слагање и неслагање. . ПСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питањау низу, напознатетеме у вези са личним потребама,интересовањима, обавезама,жељама, уз евентуалнупомоћ и понављање;одговара на	ка предузетништву ;Решавање проблема; Сарадња			сродним предметима:, ликовно-цртежи музичко васпитање-, верска настава- грађансковаспитање- ,српски језик	

Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставеи учења ученицима којимаје потребна додатна образовна подршка:

- просторно,садржајно и методичкоприлагођавање наставног програма(нпр. размештајседења,изборградива за учење и вежбање, прилагођавањезадатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)
- што већаиндивидуализација наставе, а посебно са ученицимакојима је потребна додатна образовна подршкаи надаренимученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавањупрограмскихсадржаја
- и све друго што ће се применитиу складу са конкретнимслучајем

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Упутство за формативно и сумативно оцењивање ученика

Правилнико оцењивању ученика у основном образовањуи васпитању:

Шта пратимо		Критеријуми оцењивања	Поступак	Инструментиоцењивања	Време
Степеностварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладава	процењујусе:вештинеизражавањаисаопштава разумевање,примењивредновањенаучепоступака ипроцедура;радсаподацимаиразличитимврстам атекстова;уметниизражавање; вештине, извођење радних задатака и	Оцену одличан (5) добија ученик који: − у потпуности показује способност трансформацијезнања и примене у новим ситуацијама; −лакологичкиповезујечињеницеипојмове; − самостално изводи закључке који се заснивају наподацима; − решава проблеме на нивоу стваралачкогмишљењаиу потпуности критичкирасуђује; .	- Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активностиученика на часу усвеску евиденцијенаставника	Евидентирање смајлића у едневникуили у свесци педагошкеевиденције,на основу ангажовања.	Свакодневно бележење токомгодине
		Оцену врло добар (4) добија ученик који: − у великој мери показује способност примене знањаилогички повезујечињенице ипојмове; − самостално изводи закључке који се заснивају наподацима; − решава појединепроблеме на нивоу стваралачкогмишљењаи узнатној мерикритички расуђује;	- Усмено одговарање	Свеобухватност одговора Самосталност у одговарању Правилно изговарање речи и поштовање граматичких правила	По потреби, бар једном уполугодишту

			-Редовност доношења домаћег -Ученици водеевиденциј у	За три недоношења домаћег -1 усвеску, а наконопомене и у дневник За редовно доношење домаћегзадатка-5 на крају године	Свакодневно током године, праћење/ пресекстањаза тромесечје
		Оцену добар(3) добија ученик који: − у довољној мери показује способност употребеинформација у новим ситуацијама; −узнатној мерилогички повезујечињеницеи појмове; − већим деломсамостално изводи закључке који сезаснивају на подацима и делимично самосталнорешава појединепроблеме; −удовољној мерикритички расуђује;	Прегледање свески	Уредност Све забележено са часова	На крају наставнегодине
		Оцену довољан (2) добија учениккоји: − знања која је остварио су на нивоу репродукције,уз минималну примену; −умањој мери логички повезује чињенице ипојмовеи искључивоуз подршкунаставника изводи закључкекоји се заснивају на подацима; − понекад јесамосталан у решавању проблема и унедовољнојмерикритички расуђује;	- Писане провере Ученици дају самопроцену оцене	Бодовање: 40-54%-2 55-69%-3 70-84%-4 85-100%-5	Након сваке теме (4 провере које се радецео час - по две у полугодишту и бар две провере до 15 минута- једнау првом и једна удругом полугодишту)
		Недовољан (1) добијаученик који: − знања која је остварио нису ни на нивоупрепознавања и не показује	- Групни рад (посматрање наставника, излагање група,проценаостали х ученика)	Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задатозабележено у свескама...)	По потреби

		репродукције и примене; − не изводи закључке којисе заснивају на подацима; − критичкинерасуђује; .			
			- Рад у пару (посматрање наставника,излагањепарова, процена осталих ученика)	Сарадња у пару, укљученост обаученика.	По потреби
Ангажовањеученикау настави	одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказаноинтересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима	− показује изузетну самосталност уз изузетно високстепен активности и ангажовања.(5)	Вођење евиденцијеод стране наставника о: -Јављањуна часовима (учесталост и активностпо месецима) -Успешности у групном раду, раду у пару(ангажовање, продукти) --Несебичном пружањупомоћи другим ученицима	-Све што је рађено начасу налазисе усвескама и уредно је написано -Учесталост јављањаи активност помесецима -Учествујеи израђујесамостално или усарадњи садругима продукте рада -Спреман једа помогне другима	-Пресек стањапо тромесечјима
		− показује велику самосталност и висок степенактивности и ангажовања.(4)			
		− показује делимичнистепенактивности иангажовања (3)			
		− показује мањи степен активности и ангажовања.(2)			
		− не показује интересовање за учешће уактивностима нити ангажовање (1)			

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА
предмета МАТЕМАТИКА за 4. разред за период 2026-2030.године

Годишњи фонд: 180
Недељни фонд: 5

Циључења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

р.бр.	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	ФИНД ЧАСОВА			
		обрада	утврђ.	остало	свега
1.	БРОЈЕВИ	90	42	4	136
2.	ГЕОМЕТРИЈА	4	8	1	13
3.	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	9	19	3	31
Укупно		103	69	8	180

Предметни исходи	Стандарди	Опште и међупредметне компетенције	Назив области/ теме / број часова / Садржај	Кључни појмови садржаја	Начини и поступци остваривања програма (Дидактичко методичко упутство)	Начин провере остварености исхода
- прочита, запише и упореди природне бројеве и прикаже их на бројевној правој; - одреди месну вредност цифре; - изврши четири основне рачунске операције у скупу N0; - састави израз, израчуна вредност бројевног израза и примени својства рачунских операција; - реши једначине и неједначине и провери тачност решења; - реши проблемски задатак користећи бројевни израз, једначину или	Основни ниво: – MAT.OO1.O.1.1. Читају, записују и упоређују природне бројеве и приказују их на датој бројевној правој. – MAT.OO1.O.2.1. Правилно употребљавају математичке симболе. – MAT.OO1.O.3.1. Решавају једноставну проблемску ситуацију коришћењем израза са једном рачунском операцијом. – MAT.OO1.O.1.2. Одређују природни број са датим својством (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и одређују следеће чланове започетог једноставног бројевног низа. – MAT.OO1.O.1.3. Рачунају вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде. – MAT.OO1.O.1.4. Множе и деле без остатка двоцифрене и троцифрене бројеве једноцифреним. – MAT.OO1.O.3.4. Изражавају одређену суму новца преко различитих апоена и рачунају са новцем у једноставним	Општа предметна компетенција: - Ученици усвајају основне математичке појмове, знања и вештине, стичу почетну математичку писменост и развијају основе апстрактног мишљења, што представља основу за наставак образовања. - Оспособљени су да усмено и писмено комуницирају користећи математички језик. - Решавају проблеме из свакодневног живота, користећи математику, индивидуално или у сарадњи са другима. - Развијају истраживачки	Наставна област: БРОЈЕВИ (136 часова) Садржаји Скуп природних бројева са нулом. Декадни систем записивања бројева. Месна вредност цифре. Својства скупа природних бројева. Сабирање и одузимање (писмени поступак). Множење и дељење (писмени поступак). Својства рачунских операција (изражена формулама). Изрази са више операција (бројевни изрази и изрази са променљивом). Једначине и неједначине у скупу N_0. Разломци облика $\frac{m}{n}$ $(m, n \leq 10)$. Упоређивање разломака са једнаким бројиоцима. Једнакост разломака.	- природни бројеви, - декадни систем, својства операција, - својства рачунских операција - уређеност, кардиналност скупа природних бројева - месна вредност цифре у броју - бројевна права - декадне и вишеструке декадне јединице сабирак, збир, умањеник, умањилац, разлика, чинилац, дељеник, делилац, количник, - израз, - једначине и -неједначине, - разломци, - децимални	- Упознавање природних бројева већих од 1000 и формирање појма скупа природних бројева N и скупа природних бројева са нулом N0. - Упознају се својства скупа N0: уређеност, кардиналност, ограниченост са леве стране као и својства рачунских операција (замена места сабирака, здруживање сабирака, замена места чинилаца, 0 као сабирак, 1 као чинилац, множење збира и разлике бројем, сталност збира и разлике). - Бројеви се представљају у декадном запису као збирови вишеструких декадних јединица или збира производа једноцифрених бројева и декадних јединица - Одређује се месна вредност цифре у броју. - Визуелизација бројева и места броја у бројевном низу ради	- Праћење и процењивање степена остварености исхода, треба да обезбеди што поузданије сагледавање развоја и напредовања ученика. - иницијална процена нивоа на коме се ученик налази. Формативно оцењивање - активност на часу, (учествовање у разговору и дискусији), самосталан рад, рад у групи, тестови , учешћу на такмичењима и у различитим активностима практичним радовима, уредност свеске ученика, израда домаћих задатака, Сумативно оцењивање. -усмено одговарање(опис поступка рада);

неједначину; - процени вредност израза са једном рачунском операцијом; - одреди вишеструке декадне јединице најближе датом броју; - прочита и запише разломке облика (m, n ≤ 10); - упореди разломке облика са једнаким бројиоцима или имениоцима; - сабере и одузме разломке са једнаким имениоцима; - запише резултат мерења дужине децималним бројем са највише две децимале; - сабере и одузме децималне бројеве са највише две децимале;	ситуацијама. – MAT.OO1.O.1.5. Решавају једначине са једном операцијом у оквиру прве хиљаде. – MAT.OO1.O.3.5. Читају податке са једноставнијих графикона и табела и дијаграма који се односе на свакодневне животне ситуације .– MAT.OO1.O.1.6. Читају, записују и упоређују разломке облика (n ≤ 10), препознају њихов сликовни приказ и одређују део целине (половину, трећину ... десетину). – MAT.OO1.O.2.6. Закључују шта се од њих очекује у математичком захтеву једноставног познатог контекста. – MAT.OO1.O.2.7. Примењују једноставне математичке процедуре (директна примена правила, извођење познатих процедура...) при решавању математичких захтева једноставног познатог контекста. – MAT.OO1.O.2.8. Анализирају и уочавају правилност код датих бројчаних и других података. Средњи ниво: – MAT.OO1.C.1.1. Користе својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и одређују	дух и креативност. - Мотивисани су да уче, напредују и изграђују позитивне ставове према математици. - Развијају основе математичко-логичког резоновања. - Уочавају примену математичких знања у другим областима људске делатности (екологија, здравље, култура, финансије, предузетништво …). - Одговорно користе дигиталне технологије и податке за учење и решавање проблема. - Користе дате податке за извођење закључака. Међупредметне компетенције: 1.Компетенција за целоживотно	Сабирање и одузимање разломака са једнаким имениоцима. Децимални запис броја са две децимале. Сабирање и одузимање децималних бројева.	запис броја,	разумевању декадног бројевног система -Увежбавање технике рачунања, како би ученици стекли сигурност и спретност при усменом и писменом рачунању. - Решавање једначина заснива се на познавању рачунских операција и њихове међусобне повезаности. - Ученици се упућују да утврде вредности које би могла имати непозната у неједначини и у том скупу утврђује се за које вредности непознате се добија тачна неједнакост. - Решавање неједначина заснива се на таблицама или на решавању одговарајућих једначина и познавања функционалне зависности резултата рачунских операција од њених компонената. -Решавање задатака у реалистичним и проблемским ситуацијама - Развијање способности математичког моделовања, примене математике у	-писане провере (контролни задаци, тестови, и писмени задаци); -Заједничко вредновање ученика и наставника Инструменти за праћење напредовања -•Табеларна евиденција о писменим проверама -Чек-листе са скалом процене -Протоколи посматрања •Упитници (за групни и рад у пару) *Учесталост јављања (запис датума и области) *Свеобухватност одговора (област; скала по нивоима) *Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима) *Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) -Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада.

чита, користи и представља податке у табелама или графичким дијаграмима;	следеће чланове започетог бројевног низа. МАТ.ОО1.С.2.1. Издвајају битне податке из текста задатка и креирају одговарајући математички запис. – МАТ.ОО1.С.3.1. Користе математички језик и симболе и формирају математички запис при решавању једноставних проблемских ситуација. – МАТ.ОО1.С.1.2. Одређују месну вредност цифре, као и десетицу, стотину и хиљаду најближу датом броју.– МАТ.ОО1.С.2.2. Процењују тачност решења (провера начина закључивања и тачности спровођења поступака). – МАТ.ОО1.С.1.3. Решавају једначине са највише две операције – МАТ.ОО1.С.2.3. Доносе и формулишу закључке који се односе на математички захтев познатог контекста, уз коришћење математичког језика. – МАТ.ОО1.С.1.4. Читају, записују и упоређују разломке облика , који имају исте имениоце или бројиоце и препознају сликовни приказ разломака. – МАТ.ОО1.С.1.4. Читају, записују и упоређују децималне записе бројева	учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 10.Естетичка компетенција 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.			решавању проблема из реалних животних ситуација или других предметних области. - Разумевање појма разломка радити кроз практичне активности деобе и спајања, лепљења и сечења погодног дидактичког материјала. - Примена тимског, групног и рада у пару. - Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Праћење и оцењивање (време): - Свакодневно бележење током године. - Пресек стања на месечном нивоу. - Пресек стања након обрађене области. - Пресек стања по тромесечјима. - Провера на крају школске године.

	са највише две децимале. – MAT.OO1.C.2.4. Решавање проблема своде на решавање мањих целина. . – MAT.OO1.C.3.5. Представљају дате податке графички и табеларно и преводе их из једне у другу форму. – MAT.OO1.C.3.6. Користе податке приказане графички или табеларно у решавању једноставних ситуација Напредни ниво: – MAT.OO1.H.1.1. Израчунавају бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет. – MAT.OO1.H.2.1. Креирају математички запис на основу података датих текстуално и визуелно у сложенијим ситуацијама. – MAT.OO1.H.3.1. Математички моделују реалистичне проблемске ситуације из различитих области (екологија, здравље, култура, финансије, предузетништво…). – MAT.OO1.H.1.2. Решавају проблемске задатке применом својстава природних бројева и операција (укључујући и дељивост и садржавање). – MAT.OO1.H.2.2.					

	Образлажу начин закључивања, уз коришћење шема, графичких приказа, цртежа и модела по потреби. – MAT.OO1.H.3.2. Примењују геометријске методе решавања задатака (метод дужи, метод правоугаоника…)– MAT.OO1.H.1.3. Решавају неједначине са једном операцијом. – MAT.OO1.H.2.3. Анализирају „логичност” решења с обзиром на природу проблема. – MAT.OO1.H.1.8. Сабирају и одузимају разломке облика , који имају исте имениоце. – MAT.OO1.H.1.9. Сабирају и одузимају бројеве у децималном запису са истим бројем децимала (облика 1,23 + 2,54 или 3,59 – 1,25). – MAT.OO1.H.1.10. Израчунавају део ($b \leq 10$, $a < b$) неке целине.					
- именује елементе и опише особине квадра и коцке; - црта мреже и прави моделе квадра и коцке; - препозна сликовну представу изгледа тела посматраног са различитих	Основни ниво: – MAT.OO1.O.2.2. Анализирају међусобни положај објеката у простору. – MAT.OO1.O.3.2. Одређују положаје, односе и смер кретања објеката у окружењу. MAT.OO1.O.1.7. Именују геометријске објекте у равни и простору. – MAT.OO1.O.2.5.		Наставна област: ГЕОМЕТРИЈА (13 часова) Садржај: - Цртање паралелних и нормалних правих - Цртање кружнице - Цртање углова и троуглова - Својства квадра и коцке;	фигура, линија, права, полуправа, тачка, дуж, паралелност и нормалност страна, ивица, теме, подударност, прав, туп и оштар угао врсте троуглова	- Посматрањем и описивањем предмета у реалном простору: полазећи од просторних облика познатих из свакодневног живота (коцка и лопта, квадар и ваљак, пирамида и купа), најпре су издвојени равни геометријски облици (круг, квадрат,	

страна;	Упоређују и класификују геометријске објекте према својствима. – MAT.OO1.O.1.8. Уочавају и именују делове од којих је сложен геометријски објекат; – MAT.OO1.O.1.9. Уочавају међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност). – MAT.OO1.O.2.3. Цртају геометријске облике помоћу лењира. Средњи ниво: – MAT.OO1.C.1.5. Користе својства геометријских објеката у равни и простору (квадрат, правоугаоник, троугао, круг, квадар, коцка) при решавању задатака. – MAT.OO1.C.2.5. Уочавају и цртају различите врсте углова. – MAT.OO1.C.2.6. Конструишу квадрат, правоугаоник и троугао, ако су дате дужине страница и кружницу датог полупречника. – MAT.OO1.C.2.4. Решавање проблема своде на решавање мањих целина. – MAT.OO1.C.2.5. Уочавају и цртају различите врсте углова. – MAT.OO1.C.2.6. Конструишу квадрат,		- Мрежа квадра и коцке	(једнако-странични, једнакокра-ки, неједна-костранични, правоугли троугао) ; круг и кружница, геометријка тела (рогљаста и обла) коцка, квадар, мрежа коцке, мрежа квадра	правоугаоник, троугао), затим су издвојене линије којима су оивичени уочени облици и најзад тачке као пресеци линија. - Учења геометрије врши се анализом геометријских тела, заснованом на примени знања и вештина стечених учењем геометрије у ранијим разредима. - Својства квадра и коцке треба повезати са својствима правоугаоника и квадрата, илуструјући одговарајуће везе и на моделима квадра и коцке, и на њиховим мрежама. - Разноврсним примерима и задацима треба стимулисати оријентацију у простору, просторну визуелизацију, мисаоно сагледавање простора и томе слично. Наведене способности посебно се унапређују следеће вештине: -развој перцепције простора и просторног резоновања кроз упознавање геометријских фигура у равни и њихових својстава	

	правоугаоник и троугао, ако су дате дужине страница и кружницу датог полупречника. – МАТ.ОО1.С.2.7. Користе мрежу коцке и квадра при извођењу закључака о њиховим својствима. – МАТ.ОО1.С.3.7. Уочавају симетричност и подударност објеката у окружењу. – МАТ.ОО1.С.2.8. Допуњавају дати цртеж тако да добијена фигура буде симетрична у односу на дату праву и одређују осу симетрије. – МАТ.ОО1.С.2.9. Радећи самостално или са вршњацима проширују математичка знања.				цртање правих и углова помоћу лењира и троугаони-ка или два троугаоника, конструисање кружнице/круга шестаром и увиђају да су круг и кружница одређени центром и полупречником, подстицање ученика да самостално откривају формуле израчунавања обима и површине, пресликавање једноставних геометријске фигуре на квадратној мрежи или тачкастој мрежи симетрично, развијање геометријског мишљења реализацијом следећих активности: посматрање, прављење модела.	
- прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и запремине; - израчуна површину квадрата и правоугаоника; - израчуна површину и	Основни ниво: – МАТ.ОО1.О.2.4. Мере дужину дужи мерним инструментом и површину фигуре нестандардном јединицом мере. – МАТ.ОО1.О.3.3. Одређују димензије и површину дводимензионалних објеката у окружењу, при чему за површину користе нестандардне јединице мере. – МАТ.ОО1.О.1.10.		Наставна област: МЕРЕЊЕ И МЕРЕ (31 час) Садржаји: Мерење површине (m^2, dm^2, cm^2, mm^2, km^2, ha, a). Површина квадрата и правоугаоника. Површина квадра и коцке. Мерење запремине (m^3, dm^3, cm^3, mm^3).	дужина, обим, површина, запремина	Увођењу стандардних мерних јединица за површину (mm^2, cm^2, dm^2, m^2, a, ha, km^2) треба да претходи обнављање мерења дужине и одговарајућих стандардних јединица мере, као и подсећање на концепт мерења површине геометријских фигура; Неопходно је да ученици повежу идеју	

запремину квадра и коцке; - реши проблемске задатке у контексту мерења.	Користе јединице за мерење дужине, масе, времена и запремине течности и изражавају дужине претварањем веће јединице у мању. Средњи ниво: – МАТ.ОО1.С.3.2. Мере дужину и резултат мерења записују коришћењем природних бројева или бројева у децималном запису. – МАТ.ОО1.С.3.3. Користе мерне јединице за мерење времена, масе, запремине течности и дужину и пореде дате величине у једноставним ситуацијама. – МАТ.ОО1.С.3.4. Рачунају са новцем у сложенијим ситуацијама. – МАТ.ОО1.С.1.6. Претварају мере за мерење масе, времена и запремине течности из већих мерних јединица у мање. – МАТ.ОО1.С.1.7. Одређују обим троугла, квадрата и правоугаоника. – МАТ.ОО1.С.1.8. Одређују површину квадрата, правоугаоника, коцке и квадра. – МАТ.ОО1.С.1.9. Уочавају подударне и симетричне фигуре. Напредни ниво: – МАТ.ОО1.Н.3.3. Користе мерне јединице за мерење времена, масе, запремине течности и дужине и		Запремина квадра и коцке.		поплочавања правоугаоника подударним квадратима са формулом за израчунавање површине правоугаоника; Реалним примерима треба развијати способност процене површина (просторија, станова, игралишта, парцела итд.) и њиховог међусобног односа; Са практичног становишта веома су корисни задаци у којима треба израчунати површину фигуре која се једноставно може разложити на правоугаонике и квадрате.На њих се надовезује формирање појма површине квадра и коцке и долажење до одговарајућих формула; По аналогији са развијањем концепта мерења дужине и површине, уводи се појам запремине коцке и квадра и стандардне мерне јединице за запремину (mm^3, cm^3, dm^3, m^3). Формулу за израчунавање	

	пореде дате величине у сложенијим ситуацијама. – MAT.OO1.H.1.4. Претварају мере за мерење површине и запремине из већих мерних јединица у мање. – MAT.OO1.H.2.4. Изводе закључке повезивањем знања о геометријским објектима, мерењу и рачунским операцијама. – MAT.OO1.H.3.4. Користе процењивање приликом мерења, рачунања и решавања проблемских задатака. – MAT.OO1.H.1.5. Израчунавају обим и површину сложених фигура у равни. – MAT.OO1.H.2.5. Користе дигиталне алате за проналажење и представљање решења. – MAT.OO1.H.3.5. Изводе закључке користећи и упоређујући податке приказане графички или табеларно. – MAT.OO1.H.1.6. Израчунавају запремину коцке и квадра. – MAT.OO1.H.1.7. Претварају мере за мерење дужине, масе, времена, запремине течности.				запремине квадра треба повезати са идејом попуњавања квадра истоветним коцкама; Треба повезати са јединицама за мерење запремине течности (l, dl, cl, ml, hl), пресипањем воде из боце од 1 l у коцку странице 1 dm; Тема Мерење и мере веома је важна за повезивање аритме-тичких и геометриј-ских садржаја. Примене једначина треба илустровати погодним примерима и задацима у којима се примењују формуле за израчунавање површине и запремине - Подстицати цртање геометријских репрезентација проблемских ситуација које се превасходно односе на аритметички контекст и тако применити тзв. методе дужи и методе правоугаоника при решавању аритмети-чких задатака.	

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ за наставни предмет Математика	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
планира, припрема, даје објашњења; демонстрира и илуструје; демонстрира начин цртања; подстиче ученике на примену наученог у реалним животним сигуацијама; организује игров.активности, проверава оствареност исхода;	слуша, посматра, објашњава, учествује у раду и разговору, процењује, записује поступак, израчунава, правилно користи прибор за цртање, црта, процењује, проверава, користи е-уџбеник, тражи објашњења;

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	
Наставни предмет:	**Наставна област/ тема / Садржаји:**
Природа и друштво	Наставна тема: *Оријентација у простору и времен*: – Географска карта Србије; - План насеља (размера) - Прошлост година, (деценија, век, миленију, лента
Музичка култура	Наставна област: *Извођење музике:* Елементи музичког писма (ноте по трајању)
Ликовна кулотура	Наставна тема: *Композиција:* - Облици у простору- Орнамент; - Волумен - Традиционална и савремена употреба орнамената, симетрија;
Српски језик	Наставна област: *Језичка култура:* - Правопис: Записивање реченице, правописни знаци, зарез, две тачк, записивање низа; Споразумевање – јасно и прецизно изражавање

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА
предмета ПРИРОДА И ДРУШТВО за 4. разред за период 2026-2030.године

Годишњи фонд: 72
Недељни фонд: 2

Циљ учењаПрироде и друштвајесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему

Редни број		**Редни број**		**ФОНД ЧАСОВА**			
области	**ПРЕДМЕТНЕ ОБЛАСТИ**	**тема**	**НАСТАВНА ТЕМА**	**обрада**	**утврђивање**	**остало**	**Свега**
1.	**МОЈА ОТАЏБИНА – РЕПУБЛИКА СРБИЈА**	1.	Природне и друштвене одлике Србије	17	8	2	27
		2.	Човек – природно и друштвено биће	5	2	1	8
		3.	Материјали	8	3	1	12
		4.	Прошлост Србије	16	7	2	25
	Укупно			**46**	**20**	**6**	**72**

Предметни исходи	**Стандарди**	**Опште и међупредметне компетенције**	**Назив области/ теме / број часова / Садржај**	**Кључни појмови садржаја**	**Начини и поступци остваривања програма (Дидактичко методичко упутство)**	**Начин провере остварености исхода**
– одреди положај и границу Србије, положај главног града и већих насеља на географској	**Основни ниво:** – ПД.ОО1.О.1.5. Одређују облике рељефа и облике појављивања воде у окружењу. – ПД.ОО1.О.2.5. Проналазе кључне	**Опште предметне Компетенције:** - Учењем предмета Природа и друштво ученици стичу знања о појавама,	**Предметна област: МОЈА ОТАЏБИНА – РЕПУБЛИКА СРБИЈА** **Наставна тема: Природне и друштвене одлике**	отаџбина, територија, граница, државни, симболи: грб, застава и химна,	посматрање са усмереном и концентрисаном пажњом ради јасног запажања и уочавања света у окружењу (уочавање видљивих	-иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе - усмено одговарање(опис поступка рада)

карти Србије; ─ одреди положај и именује природне и друштвене објекте на географској карти Србије; ─ повеже различите природно-географске карактеристике Србије са размештајем становништва, изгледом насеља и делатностима људи; ─ уважава националну и културну разноликост као основу за суживот свих грађана Републике Србије; представи знамените личности, културна добра и природне лепоте по којима је Србија препознатљива у свету; ─ у дискусији даје предност коришћењу	географске објекте на карти Србије. – ПД.ОО1.О.1.8. Наводе и кратко описују основне одреднице државе Србије, најважније догађаје, појаве и личности из прошлости Србије. – ПД.ОО1.О.2.1. Постављају питања о природним и друштвеним појавама и процесима. – ПД.ОО1.О.2.2. Користе препоручени извор информација за прикупљање података о природним и друштвеним феноменима. – ПД.ОО1.О.1.2. Класификују жива бића према следећим критеријумима: изглед, начин исхране, кретања и размножавања, станиште/животна заједница којој припадају. – ПД.ОО1.О.1.3. На очигледним примерима препознају значај природе за живот човека и разликују повољно и неповољно деловање човека на очување природе. – ПД.ОО1.О.1.4. Именују природне ресурсе и кратко објашњавају њихову употребну вредност.	променама и процесима у природи и друштву, уочавају њихову повезаност и међузависност; развијају вештине и формирају ставове и вредности који им омогућавају да упознају себе и свет који их окружује и развијају способности за активан и одговоран живот. - Подстиче се изградња личног, културног и националног идентитета, уз истовремено уважавање других, као и друштвеног и природног окружења; формирају се елементарни научни појмови и постепено гради основа за систем појмова из природних, друштвених и техничко-технолошких наука, чиме се стварају темељи за наставак образовања. - Ученици се кроз различите врсте вођених активности, а уз	**Србије** **Садржаји:** ─ Положај, територија, граница и симболи Србије (грб, застава и химна) и национална валута. ─ Природне карактеристике Србије – рељеф, воде, шуме. ─ Типичне, ретке и угрожене врсте биљака и животиња – значај и заштита. ─ Национални паркови Србије. ─ Друштвене карактеристике Србије (становништво, насеља и делатности). ─ Грађани Србије (права и обавезе, демократски односи и интеркултуралност). ─ Привредне карактеристике Србије (природни ресурси и делатности у различитим крајевима). ─ Одржива употреба природних ресурса (извори енергије, чиста вода, чист ваздух, плодно земљиште, руде, разноврсност биљног и животињског света).	национални паркови, емократски односи и интеркултуралност, природни ресурси Одржива употреба природних ресурса	карактеристика); - оспособити ученике да на географској карти сагледају простирање територије Републике Србије, упознају са основним садржајима који окружују територију Републике Србије (суседне државе, међународне реке, итд.), као и да разуме појам и функцију границе, којом је дефинисана територија Републике Србије; - истраживачки приступ географској карти, која треба да буде у функцији извора информација о Републици Србији; - развијање осећаја о потреби очувања и заштите појединих репрезентативних природних објеката; - упознавање са бројем становника који живи на територији Србије као и са етничком структуром, сазнања о негативној динамици промене броја становника као и узроке који су довели до тога (негативан природни прираштај, исељавање); -размотрање просторне поларизације на релацији село – град и	- писане провере (контролни задаци, тестови, домаћи задаци и писмени задаци) -вођење прописане педагошке документације -белешке о: активностима, самосталности у току рада, практичним радовима, свескама ученика, учешћу на такмичењима и у различитим активностима -заједничко вредновање ученика и наставника -самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика) Инструменти за праћење

локалних производа, производа направљених од рециклираних материјала, као и коришћењу обновљивих природних ресурса	**Средњи ниво:** – ПД.ОО1.С.3.3. Оријентишу се у простору користећи план насеља и географску карту. – ПД.ОО1.С.2.6. Користећи карту Србије описују географске карактеристике простора. – ПД.ОО1.С.1.1. Објашњавају повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима. – ПД.ОО1.С.1.2. Речима или сликом објашњавају међусобну повезаност живих бића у животној заједници. – ПД.ОО1.С.1.3. Препознају еколошку оправданост употребе обновљивих ресурса и рационалног коришћења необновљивих ресурса на једноставним примерима. – ПД.ОО1.С.2.2. Прате и објашњавају једноставне природне и друштвене појаве и процесе и на основу тога доносе закључке. – ПД.ОО1.С.3.2. Бирају и примењују поступке којима чувају природно окружење и културно наслеђе. – ПД.ОО1.С.3.4. Препознају своју улогу у различитим друштвеним	уважавање њиховог претходног искуства, оспособљавају да самостално истражују и анализирају природне и друштвене појаве и процесе, чиме се подстиче њихова природна радозналост и негује жеља за сазнавањем и откривањем. - Кроз истражива-чки рад, ученици развијају вештине критичког мишљења и решавања проблема, самостално закључивање, креативност и иновативност. - Оспособљавају се да, у процесу сазнавања, користе релевантне изворе информација, а прикупљене податке представљају на различите начине, укључујући и коришћење ИКТ-а. - Ученици излажу идеје и дискутују о њима, уз поштовање и међусобно			низијски – брдскопланински простори: - разумевање негативних природни процеса који доводе до неповољних последица на одређеним површинама, пределима; -- природне ресурсе Србије (извори енергије, чиста вода, чист ваздух, плодно земљиште, руде, биолошки диверзитет) разматрати у контексту њихове одрживе употребе која треба да обезбеди здрав живот ученика и будућих генерација.	напредовања -Табеларна евиденција о писменим проверама скалом процене -Протоколи посматрања ·Упитници (за групни и рад у пару) *Учесталост јављања (јављање +; више пута ++; комплетан, потпун одговор +++; не зна одговор – запис датума и области) *Свеобухватност одговора (област; скала по нивоима) *Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима) *Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) -Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада група (пано, табела...) - Панои: добровољно

	групама прихватајући права и обавезе. **Напредни ниво:** – ПД.ОО1.Н.2.4. Користе карту Србије за објашњавање повезаности природно-географских карактеристика Србије са размештајем становништва, изгледом насеља и делатностима људи.– ПД.ОО1.Н.1.3. На примерима блиским њиховом искуству процењују утицај природних процеса на друштвена збивања, као и друштвених збивања на промене у природи. – ПД.ОО1.Н.1.4. Аргументују еколошку оправданост употребе обновљивих ресурса и рационалног коришћења необновљивих ресурса. – ПД.ОО1.Н.3.1. Аргументују своје идеје и доносе закључке о процесима и појавама у природи и друштву који су засновани на научним чињеницама	уважавање, чиме развијају сараднички дух и унапређују способност комуникације. **Међупредметне компетенције** 1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 8.Одговоран однос према здрављу 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.				учешће у разним активностима. Праћење и оцењивање (време) Формативно - свакодневно бележење током године; Пресек стања на месечном нивоу; Пресек стања након обрађене области; Пресек стања по тромесечјима; Провера на крају школске године.
─ повеже промене у изгледу свог тела и понашања са одрастањем; ─ планира своје дневне активности и време	**Основни ниво:** – ПД.ОО1.О.1.1. Препознају и именују ко и шта чини живу и неживу природу и разликују их од производа људског рада. – ПД.ОО1.О.1.9. Идентификују		**Наставна тема:** **Човек – природно и душтвено биће** **Садржаји:** ─ Човек – природно, друштвено и свесно биће.	друштвено биће, пубертет, дигитална безбедност	-уважавање искуства и знања које је ученик изградио ван школе, - развијање одговорног односа коју свако људско биће има према самом себи, другим људима и окружењу, - организовати	

проведено уз ИКТ уређаје; ─ затражи помоћ уколико се суочи са непримереним садржајима у дигиталном окружењу;	друштвене групе којима припадају и наводе правила понашања, права и обавезе које имају као чланови тих група. –ПД.ОО1.О.3.4. Уважавају индивидуалне и културне особености и поштују различитости међу људима. – ПД.ОО1.О.1.10. Наводе поступке за очување и унапређивање људског здравља. – ПД.ОО1.О.3.2. Усвајају навике које доприносе безбедности, заштити и очувању животне средине, сопственог здравља и здравља других. – ПД.ОО1.О.3.5. Учествују у заједничким активностима на нивоу школе и локалне заједнице. **Средњи ниво:** – ПД.ОО1.С.3.1. Користе научне чињенице приликом изношења идеја и закључака. – ПД.ОО1.С.2.1. У процесу сазнавања упоређују своја искуства са научним чињеницама. **Напредни ниво:** – ПД.ОО1.Н.3.2. Решавају проблеме и доносе одговорне одлуке у свакодневним животним ситуацијама употребом стечених знања.		─ Физичке промене у пубертету. ─ Дигитална безбедност и последице прекомерног коришћења информационо-комуникационих технологија; непримерени садржаји.		активности које подржавају суживот кроз: уважавање различитости, толеранцију, хуманост, солидарност, емпатију... - оспособљавање ученика да планирају своје активности и време проведено уз ИКТ, - илустровање појава и процеса из свакодневног живота – навођење, показивање, објашњавање примера из природног и друштвеног окружења;	

	– ПД.ОО1.Н.3.3. Предлажу акције у оквиру школе и локалне заједнице и доприносе њиховој реализацији					
─ идентификује и самостално раздваја смеше просејавањем, одливањем, цеђењем и испаравњем; ─ испита електричну проводљивост материјала помоћу једноставног струјног кола; ─ наведе примере штедљивог коришћења електричне енергије; ─ наведе примере употребе магнета у свакодневном животу; ─ наведе примере превенције и заштите од пожара;	**Основни ниво:** – ПД.ОО1.О.1.6. Разликују и именују облике кретања тела и очигледне факторе који утичу на то кретање. – ПД.ОО1.О.1.7. Препознају и именују различите материјале и њихова основна својства (укључујући и воду, ваздух и земљиште). – ПД.ОО1.О.2.4. Изводе једноставне огледе/експерименте на основу упутства – ПД.ОО1.О.2.3. Описују природне и друштвене појаве и процесе на основу непосредног посматрања. – ПД.ОО1.О.3.1. Испољавају радозналост за свет који их окружује, односно за различите научне области. – ПД.ОО1.О.1.11. Идентификују изворе опасности по живот и здравље људи и објашњавају основне мере заштите. **Средњи ниво:** – ПД.ОО1.С.1.4. Повезују својства и промене материјала са њиховом употребом у свакодневном животу.		**Наставна тема:** **Материјали** **Садржаји:** ─ Смеше (течности,храна, земљиште, ваздух). ─Раздвајање састојака смеше (просејавање, одливање, цеђење, испаравање). ─Наелектрисавање предмета од различитих материјала. ─Електрична проводљивост – прово-дници и изолатори. ─ Рационална потрошња електричне енергије и правилно руковање електричним апаратима у домаћинству. ─ Магнетна својства материјала (природни магнети, могућност намагнетисавања тела и својства које тада испољавају). ─ Запаљиви материјали (ознаке за запаљиве материјале). ─ Ваздух – кисеоник као чинилац сагоревања. ─ Опасност и заштита од пожара	смеше, електрицитет, магнетизам, проводници и изолатори запаљиви материјали	–Експериментисање, намерно модификоване активности, огледи које изводи сам ученик (електрицитет и магнетна својства материјала; - Истражују различите смеше из окружења (течности, храна, земљиште, ваздух) и практикују различите начине раздвајања састојака тих смеша (просејавање, одливање, цеђење, испаравање). –Сакупљање – прављење колекција, збирки, албума из природног и друштвеног окружења; – Испитивање електричне проводљивости материјала реализује се помоћу једноставног струјног кола са батеријом и сијалицом, путем којег ученици стичу прву слику о току електричне струје, деловима струјног кола (извор, проводник, потрошач електричне струје). –Истраживање – испитивање својстава и	

	– ПД.ОО1.С.1.5. Идентификују мање очигледне факторе који утичу на кретање тела (средина, отпор ваздуха приликом падања). – ПД.ОО1.С.2.3. Користе различите изворе информација, мерне инструменте и другу опрему за прикупљање података и креирају белешку о природним и друштвеним феноменима по задатој структури – ПД.ОО1.С.2.4. Представљају спроведено истраживање – писано, усмено, помоћу ленте времена и/или цртежом, укључујући и коришћење ИКТ-а. – ПД.ОО1.С.2.5. Одређују факторе чије се дејство мери или контролише током огледа/ експеримента. **Напредни ниво:** – ПД.ОО1.Н.1.1. Објашњавају узрочно-последичне односе у конкретним природним процесима и појавама. ПД.ОО1.Н.2.2. Анализирају једноставно приказане податке и информације (табеле, графикони) да би уочили обрасце и односе у изучаваним феноменима. – ПД.ОО1.Н.2.3. Осмишљавају једноставан експеримент				особина, веза и узрочно-последичних односа сагоревање, повратне и неповратне промене;	

	на основу кога се може доћи до закључка о истраживаном феномену.					
прикаже хронолошки на ленти времена значајне историјске догађаје и личности; опише начин живота људи кроз време користећи различите изворе информација; представи ток и резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, презентацијом и/или цртежом и др); пронађе и одабере потребне информације из различитих извора (писаних, сликовних, дигиталних); повеже резултате рада са уложеним трудом; сарађује са другима у групи на заједничким	**Основни ниво:** – ПД.ОО1.О.3.3. Оријентишу се у времену користећи часовник и календар и у непосредном окружењу помоћу карактеристичних објеката.– ПД.ОО1.О.2.6. Описују сегмент живота у прошлости на основу тумачења једноставног историјског извора. – ПД.ОО1.О.2.7. Учествују у тимском раду, уважавају-ћи мишљење других. **Средњи ниво:** – ПД.ОО1.С.1.6. На различите начине представљају редослед којим су се јављале важне појаве, личности и историјски догађаји. – ПД.ОО1.С.1.7. Објашњавају везу између прошлости и садашњости на примерима из свакодневног живота. – ПД.ОО1.С.2.7. Прикупљају податке о прошлости помоћу различитих историјских извора и на основу тога формулишу краћа објашњења. **Напредни ниво:** – ПД.ОО1.Н.1.2. Разликују узроке од		**Наставна тема:** **Прошлост Србије** **Садржаји**: ─ Живот у далекој прошлости (долазак Словена на Балканско полуострво, области које су Срби населили; начин живота). ─ Српска држава за време владарске породице Немањића – успон и слабљење (владари – Стефан Немања, цар Душан, цар Урош; култура, начин живота). ─ Живот под турском влашћу (начин живота, облици пружања отпора). ─Настанаки развој модерне српске државе (Први и Други српски устанак –узрок и ток; вође устанка; култура, начин живота). ─ Србија у савремено доба (Први светски рат, настанак југословенске државе, Други светски рат, промена облика владавине, распад југословенске државе и осамостаљење Србије; култура, начин живота).	историјски извори, династија, монархија, властела, ленте времена; задужбине, ктитори, деспот, зулум, данак у крви, окупација, хадуци, четници, партизани	- проналажење информација из различитих историјских извора (писаних, материјалних или усмених) сагледавају се поједини догађаји и личности из прошлости и одређује се њихов редослед, првенствено помоћу ленте времена; - интегрисање садржаја у којем постоји хоризонтална и вертикална повезаност унутар истог предмета и различитих наставних предмета; -увиђање узрочно-последичне везе праћених збивања из протеклих времена ради поступног схватања развоја одређених друштвених збивања. –неговањем радозналости, одржавањем и подстицањем интересовања за учење и континуирано сазнавање; –илустровање појава и процеса из свакодневног живота – навођење, показивање, објашњавање примера из природног и друштвеног окружења; –бележење –	

активностима; учествује у друштвено-корисним акцијама уз подршку одраслих.	последица важних догађаја који су се десили у прошлости и објашњавају утицај тих догађаја на садашњост. – ПД.ОО1.Н.2.1. Групишу/класификују прикупљене податке и у дискусији са другим ученицима доносе закључке. – ПД.ОО1.Н.3.1. Аргументују своје идеје и доносе закључке о процесима и појавама у природи и друштву који су засновани на научним чињеницама				записивање графичко, симболичко,	

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ за наставни предмет ПИРОДА И ДРУШТВО	
АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТ УЧЕНИКА**
планира,припремаматеријале,даје објашњења;демонстрира поступакоријентације у простору и времену; објашњавапоступак какода сенаученопримени у свакодневном животу; прати реализацијуактивности,интегришесадржаје,проверавао стваренostисхода;	–посматрање са усмереном и концентрисаном пажњом ради јасног запажања и уочавања света у окружењу (уочавање видљивих карактеристика); - илустровање појава и процеса из свакодневног живота – навођење, показивање, - објашњавање примера из природног и друштвеног окружења; - описивање – вербално или ликовно изражавање спољашњих и унутрашњих запажања; - процењивање – самостално одмеравање; –груписање – уочавање сличности и различитости ради класификовања; - праћење – континуирано посматрање ради запажања промена; - бележење – записивање графичко, симболичко, електронско бележење опажања; - ктиковање – у настави, свакодневном животу и спонтаној игри и раду -експериментисање – намерно модификоване активности, огледи које изводи сам ученик; –истраживање – испитивање природних и друштвених феномена; - сакупљање – прављење колекција, збирки, албума из природног и друштвеног окружења; - тварање – креативна продукција; –грање – дидактичке, едукативне и спонтане игре; –активности у оквиру мини-пројекта – осмишљавање и реализација.

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	
Наставни предмет:	**Наставна област/ тема / Садржаји:**
Математика	Наставна тема: *Бројеви – Читање и писање бројева,* *Наставна тема: мерење и мере: Јединице за мерење времена и дужина*
Музичка култура	Наставна област: *Слушање музике:* - Различити жанрови везани за уобичајене ситуације у животу; - Извођење музике: Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима)
Ликовна кулотура	Наставна тема: *Композиција:* - Орнамент; - Волумен- Традиционална и савремена употреба орнамената, симетрија; *Споразумевање:* Визуелне карактеристике биљака и животиња
Српски језик	Наставна област: *Књижевност - прозни и поетски текстови,* (епска поезија; усмена књижевност), Наставна област: *Језичка култура:* - Правопис: Записивање реченице, правописни знаци, зарез, две тачк, записивање низа; Споразумевање – јасно и прецизно изражавање
Дигитални свет	ИКТ уређаји, дигитални садржаји, дигитална писменост и безбедност

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Годишњифонд:72
Недељни фонд: 2

ЦиључењаЛиковнекултуреје да се ученик,развијајући стваралачко мишљењеи естетичкекритеријумекрозпрактичнирад,оспособљавазакомуникацију ида изграђује позитиванодноспремакултури и уметничкомнаслеђу свог идругихнарода.

р.бр.	НАСТАВНАТЕМА/ОБЛАСТ	ФИНД ЧАСОВА			
		обрада	утврђ.	остало	Свега
1.	КОМПОЗИЦИЈА	22	26	/	48
2.	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	2	2	/	4
3.	НАСЛЕЂЕ	4	2	/	6
4.	СЦЕНА	6	8	/	14
Укупно		34	38	/	72

Кључни појмови:простор,облик,линија, боја, текстура,светлина

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН ИПОСТУПЦИОСТВАРИВАЊАПРОГРАМА
– поштује инструкцијеза припремање,одржавање иодлагањематеријалаи прибора; – изражавазамисли,интересовања,сећања,емоције имашту традиционалнимликовнимтехникама; – користи амбалажу ипредмете за	**КОМПОЗИЦИЈА (48)**	Елементикомпозиције – облик, боја,линија,текстура, светлина(валер).Положаје лемената укомпозицији – хоризонтални,вертикални, дијагонални. Материјали и технике – графитна оловка, туш ичетка, туши перо,акварел,гваш,темпере ,фротаж,колаж,деколаж, асамблаж,меки	Музичка култура(Музичкоствара лаштво: Стварање звучне причеодпознатихмузичких садржаја,звучнихономато пеја иилустрацијанакрађи литерарнитекстСрпски језик (Књижевност:Садржај прозних и поетскихтекстова) (Језичкакултура:Причањео	1.Компетенцијазаце ложивотно учење2.Комуникаци ја3.Рад с подацима иинформацијама4. Дигиталнакомпетен ција5.Решавањепро блема	- Испитивањесвојс тваматеријала у циљуодабираодго варајућег - Применаразличи тихобликаи методарада - користитиуметни чкаделакао мотивација за

једнократну употребу	**СПОРАЗУМЕВАЊЕ**	Хералдика – застава, грб,	догађајимаидоживљајима,стварним и измишљеним.	6.Сарадња8.Одговорано днос премаздрављу	стваралачки рад, -тумачењеслика
у стваралачкомраду; – примени, устваралачкомраду ,основна знања окомпозицији; – користи одабранауметничкадела ивизуелнеинформације каоподстицај застваралачкирад ; – тумачиједнаставнезнаке,симболе исадржаје уметничкихдела; – разговара о значајуодабраног уметника,уметничког дела,споменика и музеја; – учествује упланирању иреализацијилик овног пројектаилирадионице; разматра, у групи, штаикако је учио/учила	**(4)**	печат.Пикто грами. Споразумевањесликом.	Природа идруштвоМатеријали:Својства материјала.Својства материјала заликовнообликовање – тврдоћа,еластичност,растворљивостилипостојаност, материјали којимогу да секористе каоалатке) ПроменематеријалаПриродне идруштвенеодлике Србије ДруштвенекарактеристикеСрбије,националнипаркови	10.Естетичкакомпетенција 11.Предузимљивост и оријентација капредузетништву	реализоватинезависно оддодатнихинформацијакаошто сузвук, тексти др; - одабранимпричамаразвијатикреативнеидеје - одабранесадржајеје потребноповезати сапричом о томекако серазвијајукреативнеидеје - примењивати аналитичкопосматрањекретања упростору - користитимултимедијалнесадржаје – Играње – дидактичке,едукативне испонтане игре;
	НАСЛЕЂЕ (6)	Спомениципиродеис поменицикултуре уСрбији.Археолошкилокалитети, замковииутврђења, манастири,музеји. Познатиуметници инајзначајнијадела.			
	СЦЕНА (14)	Сценографијазапозориште,филм ителевизију. Елементисценографије.			
АКТИВНОСТИУ НАСТАВНОМПРОЦЕСУ					
АКТИВНОСТНАСТАВНИКА			**АКТИВНОСТУЧЕНИКА**		

планира,припремаматеријале,даје објашњења;прилагођавазадатке иактивностикакобиподстакао напредовање свих ученика,упућујеученике како да опишусвојства;прати реализацију активности, интегришесадржаје,мотивише, вреднујезаједно са ученицима	посматра,слуша,истражује, описује,користие-уџбеник,слаже и разлажеоблике у простору,црта, слика, комбинује материјале,вреднује своји раддругих;обликује или конструишетродимензионалне и дводимензионалнерадовеправибелешке,презентујерад,;

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ **Начинпровереостварености исхода, формативно и сумативнооцењивање**				
ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ	КРИТЕРИЈУМИОЦЕЊИВАЊА (*Правилнико оцењивањуученика*)	Поступак праћења иоцењивања	Инструменти за праћењенапредовања	Време

А) Степеностварености стиљева ипрописаних, односно прилагођених стандардаиисхода **Б) Ангажовање ученикаунастави** **В) Самосталност у раду**	-Предмет Ликовнакултура: Полазнаоснова за оцену је учениковаспособност, степенспретности иумешности.Узимасе уобзир и индивидуалнонапредовање уодносу насопственапретнодна постигнућа и могућности, а нарочито се узима у обзирангажовање ученика у наставномпроцесу. А) Критеријуми оцењивања Оцену одличан(5)добијаучениккоји: – у потпуности показујеспособносттрансформације знања и примене уновимситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводизакључке који се заснивају наподацима; – решавапроблеме нанивоу стваралачког мишљења и употпуностикритичкирасуђује; **–показујеизузетнусамосталностузизузетновисокстепенактивностиианг ажовања**. Оцену врло добар(4) добијаучениккоји: – у великој мери показује способностприменезнањаи логичкиповезујечињенице и појмове; – самостално изводизакључке који се заснивају наподацима; – решавапојединепроблеменанивоустваралачког мишљења иу знатнојмери критичкирасуђује; **–показујевеликусамосталностивисокстепенактивностиианга жовања**. Оценудобар(3) добијаучениккоји: – у довољнојмери показује способноступотребе информација у новимситуацијама; – у знатнојмери логичкиповезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају наподацимаиделимичносамостално решавапојединепроблеме; – у довољнојмери критичкирасуђује; **-показуједелимичнистепенактивностиианга жовања**. Оцену довољан(2) добијаучениккоји: – знања која је остваријосу нанивоурепродукције, уз минималнупримену; – у мањој мери логичкиповезујечињенице и појмове и искључиво узподршкунаставника изводи закључке који сезаснивајуна подацима; – понекад јесамосталан у решавањупроблема иу недовољној	- иницијалнапроценанивоанакомесеученицинализе -вођење прописанепедагошкедокументације укојима су видниелементи запроцењивање иоцењивање: -однос премараду -однос премасеби -однос премадругима -разумевање -повезивање -оригиналност -вербалноизражавање -применатехника -заједничковреднованељеученикаи наставника -самопроцена оценеи ангажовања одстране ученика * групнирад(посматрањенаставника, излагањегрупа,проце	Евиденција:белешке оелементима запроцењивањеи оцењивањеЧек-листе саскалом проценеПротоколи посматрањаУпитници (загрупни и рад упару) *Самосталност уизвршавањузадатака(област;скалапонивоима) *Листе:са радња угрупи (свичланови суукључени, свиимају задатозабележено усвескама...) -	Пресекстања на месечномниво у Пресекстања по тромесечјима

	-показујемањистепенактивностиангажовања. Недовољан (1)добијаученикакоји: – знања која је остварионису ни нанивоупрепознавања ине показујеспособност репродукције и примене; – не изводизакључке који се заснивају наподацима; – критичкинерасуђује; **-непоказујеинтересовањезаучешћеуактивностиманитиангажовање**.	наставника, излагањепарова, проценаосталихученика) *вођење евиденцијео учешћу учениканатакмичењ	процењивање резултата(пано,табела...)	

Годишњи фонд:
36 Недељни
фонд:1

ЦиључењаМузичкекултуреједакодученикаразвијеинтересовањеиљубавпремамузицикрозиндивидуалноиколективномузичкоискуствокојимсеподстичеразвијањекреативности,естетскогсензибилитетаидухазаједнаштва,каоиодговорногодносапремаочувањумузичкогнаслеђаикултуре свога и других народа.

р.бр.	**НАСТАВНАТЕМА/ОБЛАСТ**	**ФИНД ЧАСОВА**			
		обрада	утврђ.	остало	Свега
1.	СЛУШАЊЕМУЗИКЕ	8	2	/	10
2.	ИЗВОЂЕЊЕМУЗИКЕ	16	6	/	22
3.	МУЗИЧКОСТВАРАЛАШТВО(реализује се насвакомчасу)	1	3	/	4
Укупно		25	11	/	36

Кључне речи:певање,свирање,слушање,музичкеигре,музичкибонтон, лествица,темпо,репетиција.

ИСХОДИ	**НАСТАВНАТЕМА/ ОБЛАСТ**	**САДРЖАЈИ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**НАЧИН ИПОСТУПЦИОСТВАРИВАЊАПРОГРАМА**

– опише својаосећања у везиса слушањеммузике; – препознајенародну и	**СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ(10)**	Композиције различитогкарактера. Елементимузичке изражајности	Музичка култура(Извођењему зике:Дечји и	1.Компетенцијазаце ложивотно учење2.Комуникаци	- музичкеактивности и
уметничкумузику; – опише улогумузике умедијима; – разликује инструменте побоји звукаи изражајниммогућностим а; – повежекарактердела саизбороминструмента иелементимамузичкеиз ражајности; – уочи контраст и понављањеумузичкомделу;		(инструмент, глас,мелодијскали нија,темпо, ритам,динамика). Вокална иинструментална музика(композициједом аћих истранихкомпозитора). Делафолклорнетрадици јесрпског идругихнарода. Музичкаприча. Музика у службидругихмедија. Музичкибонтон.М узика и здравље.	инструменти иначинисвирањанањи ма. Српски језик(Језичкакултура: Причање одогађајима идоживљајима, стварним иизмишљеним. Препричавањепоплану.)Ликовна култура(Материјали: Својстваматеријала.Св ојстваматеријалазалик овнообликовање	3.Рад с подацима иинформацијама4. Дигиталнакомпете нција5.Решавањеп роблема6.Сарадња 8.Одговораноднос премаздрављу 11. Предузимљивост иоријентација капредузетништву	часовимасе обрађују свеобласти; - користитимулти медијалнесадр жаје; - применаразлич итхметодаи обликарада - бирају сеодабранекомп озиције којетрајањемиса држајемодговар ајуузрасту

АКТИВНОСТИУ НАСТАВНОМПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТНАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТУЧЕНИКА**
планира,припремаматеријале,бира ипрезентује;мотивише; пратиреализацијуактивности, вреднујезаједно саученицима	слушају,износе мишљење,учествују уразговору, постављају и одговарајунапитања,вреднују заједно са наставником

ИСХОДИ	**НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ**	**САДРЖАЈИ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**НАЧИН ИПОСТУПЦИОСТВАРИВАЊАПРОГРАМА**

	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ (22)	Музичкеигре(дидактичке). Певањепесама различитог садржаји карактерапослуху. Певање и свирање песамаизнотногтекста. Свирање песама по слуху надечјиминструментимаи/или на другиминструментима. Народниинструментинашег и другихнарода. Музичкедраматизације. Свирање инструменталнихаранжмана	Музичка култура(Извођење музике:Дечји иалтернативниинструменти иначинисвирања нањима. Српски језик(Језичкакултура:Причање одогађајима идоживљајима,стварним и	1.Компетенцијаза целоживотноучење2.Комуникација3.Рад с подацимаи информацијама4. Дигиталнакомпетенција	- ученичказнањаизразличитихобластитребаповезати иставити уфункцијуразумевањамузике - повезивати покретипевањеизвођењем
– изабереодговарајућимузички садржај (одпонуђених)премалитерарномсадржају; – поштуједоговорена правилапонашањаприслушањуиизвођењумузике;		надечјиминструментимаи наалтернативнимизворимазвука.Динамика(крешендо,декрешендо). Темпо(*Andante*.*Moderato*.*Allegro*).Боја (различити гласови иинструменти). Трајање(целанота и пауза.нотачетвртине са тачком). Савладавање тонске висине исолмизације у обиму*це*[1]-*це*[2].Тактирањеу 3/4и4/4такту.*Це-дур*лествица. Репетиција,прима и секонда волта.	измишљеним.Препричавањепоплану.) Ликовна култура(Материјали:Својстваматеријала. Својстваматеријала за ликовнообликовање	5.Решавање проблема 6.Сарадња8. Одговорано дноспрема здрављу 11. Предузимљивости и оријентацијакапредузетништву	различитихврстамузичкихигара - радитинаоствариванњуквалитетнекомуникације уциљу развојамузичкогукусаи интересовањаученика

АКТИВНОСТИУ НАСТАВНОМПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТНАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТУЧЕНИКА**
планира,припремаматеријале,бираодговарајуће песме;мотивише;прати реализацијуактивности, демонстрира,вреднује	слушају, свирају,певајуу, постављају и одговарајуна питања,вреднујузаједно са наставником

ИСХОДИ	НАСТАВНАТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕКОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН ИПОСТУПЦИОСТВАРИВАЊАПРОГРАМА
- коментарише своје и туђеизвођењемузике; - самостално или уз помоћодраслихкористипредностидигитализације: – учествује у	**МУЗИЧКОСТВАРАЛАШТВО(4)**		Музичкакултура(Извођењемузике:Дечјиималтернативниинструментииначинисвирања на њима. Српски језик(Језичкакултура:Причање о догађајимаидоживљајима,стварним иизмишљеним.Препричавањепо плану.) Ликовна култура(Материјали:Својства материјала. Својстваматеријала заликовно обликовање	1.Компетенцијазацеложивотно учење2.Комуникација3.Рад с подацима иинформацијама4. Дигиталнакомпетенција5.Решавањепроблема6.Сарадња8.Одговоранодноспремаздрављу 11.Предузимљивост	- повезиватипокретипевањеизвођењемразличитихврстамузичкихигара - стваралачки задаци сереализујупослуху,беззаписивања
школскимпријредбама иманифестацијама.		одабрани текст.	материјали који могу да секористекаоалатке)	и оријентација капредузетништву	

АКТИВНОСТИУ НАСТАВНОМПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТНАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТУЧЕНИКА**
планира,припремаматеријале,бираодговарајуће песме;мотивише;прати реализацијуактивности, демонстрира,вреднује	слушају,свирају,певајуу,постављајуи одговарају на питања,вреднујузаједно са наставником

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ Начинпровереостварености исхода, формативно и сумативноцењивање				
ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ	**КРИТЕРИЈУМИОЦЕЊИВАЊА (*Правилник оцењивању*)**	**Поступакпраћења иоцењивања**	**Инструменти запраћењенапредовања**	**Време**

А) Степеноствареностицињеваипрописаних,односно прилагођенихстандардаиисхода **Б) Ангажовањеученикаунастави** **В) Самосталностуради**	-ПредметМузичка култура: Полазнаоснова за оцену јеученикова способност, степенспретности иумешности.Узима сеу обзир и индивидуалнонапредовање у односу насопствена претходна постигнућа и могућности, анарочито се узима уобзирангажовање ученика у наставномпроцесу. А) Критеријуми оцењивања Оценуодличан (5) добијаученикакоји: – у потпуности показује способносттрансформацијезнања и примене у новимситуацијама; – лако логичкиповезујечињенице и појмове; – самостално изводизакључкекоји се заснивају на подацима; – решавапроблеме на нивоу стваралачког мишљења иу потпуностикритичкирасуђује; – показује изузетну самосталностузизузетновисокстепенактивности иангажовања. Оценуврлодобар(4) добијаученикакоји: – у великој мери показује способност применезнања и логичкиповезујечињенице ипојмове; – самостално изводизакључкекоји се заснивају на подацима; – решавапојединепроблеме нанивоустваралачкогмишљењаи узнатнојмери критичкирасуђује;	- иницијалнапроцена нивоанакомесеученициналазе - вођењепрописанепедагошкедокументацијеукојимасувиднебелешке о степенуангажовања,уложеном трудуиличномнапредовању ускладусамузичкиммогућностима - заједничковредновањеученика и	Евиденција:белешкеоелементимазапроцењивањеиоцењивање Чек-листесаскалом проценеПротоколи посматрањаУпитници (загрупни и рад упару) *Самосталностуизвршавањуздатака (област; скала понивоима)	Пресек стањанамесечномнивоу Пресек стањапотромесечјима

	– показује великусамосталност и висок степенактивности и ангажовања. Оценудобар(3) добијаученикоји: – у довољнојмери показује способноступотребеинформација у новимситуацијама; – у знатнојмерилогичкиповезује чињенице и појмове; – већим деломсамосталноизводизакључке којисе заснивајунаподацима иделимичносамосталнорешавапојединe проблеме; – у довољнојмери критичкирасуђује; – показује делимичнистепенактивности и ангажовања. Оценудовољан (2) добијаученикоји: – знањакоја је оствариосу нанивоурепродукције,узминималнупримену; – у мањој мерилогичкиповезује чињенице и појмовеи искључивоузподршкунаставникаизводизакључке којисе заснивају наподацима; – понекад је самосталан урешавањупроблема и у недовољној мери критичкирасуђује; – показује мањистепенактивности и ангажовања. Недовољан (1)добија ученикоји: – знањакоја је остварионису нина нивоу препознавањаи непоказујеспособнострепродукције и примене; – не изводизакључке којисе заснивајуна подацима; – критички не расуђује; – не показује интересовање заучешћеу активностиманитиангажовање.	наставника - самопроценао цене иангажовања одстране ученика * групни рад(посматрање наставника,излагањегрупа,процена осталихученика) * радупару(посматрањенаставника,излагањепарова,процена осталихученика) *вођењеевиденције оучешћуученикана атакмичењима,ко	*Листе:сарадња угрупи (свичланови суукључени, свиимају задатозабележено усвескама...) -Квалитативно иквантитативно процењивањерезултата(пано,табела...)	

Годишњи фонд: 108
Недељни фонд: 3

р.бр.	НАСТАВНАТЕМА/ОБЛАСТ	ФИНД ЧАСОВА			
		обрада	утврђ.	Остало	Свега
1.	ФИЗИЧКЕСПОСОБНОСТИ	/	6	/	6
2.	МОТОРИЧКЕВЕШТИНЕ,СПОРТ И СПОРТСКЕДИСЦИПЛИНЕ	44	51	/	95
3.	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	7	/		7
Укупно		51	57	/	108

Кључни појмовисадржаја:физичкеспособности,моторичкевештине,здравље,плеси игра.

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИНИПОСТУПЦИОСТВАРИВА

– примениопштепр ипремневежбе (вежбеобликова ња); – правилноизводивеж бе,разноврснаприро дна и изведенакретања; – комбинујеусвојенем оторичкевештине уигрии свакодневномживоту ; – одржава равнотежу уразличитимкретањи ма; – правилно држи тело; – самосталнокоригујен	**ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ (6)**	Вежбе за развојснаге сареквизитима ибезреквизита. Вежбе за развојпокретљиво сти сареквизитима ибезреквизита. Вежбе за развојаеробнеиздржљи вости. Вежбе за развојбрзинеи експлозивнеснаге. Вежбе за развојкоординације. Националнабатерија тестова запрађењефизичког	Музичка култура(Извођењемузике:П равиланначинпевања – држање тела идисање.Правилнадикција. Певањепесама по слухуразличитог садржајаикарактера.) Српски језик(Књижевност:Информ ативнитекстови офизичкоји здравственојкултури) Природа идруштво(Природа,човек, друштво:Начинипреношења и мере заштите одзаразнихболести	1.Компетенцијаза целоживотноуче ње2.Комуникациј а3.Рад сподацимаи информацијама6. Сарадња7.Одгово рноучешће удемократскомдр уштву8.Одговоран однос премаздрављу9.О дговоранаднос премаоколини	- редовно вежбање - постепеноувећењет ерминавезаних завежбање - истицањенеопходн остпоштовањаправ илапонашања токомвежбања - организовањеодељ ењска итакмичењананиво угенерације -указивати на

–правилноподиже,носии спушта терет;		Моторичке вештине иигре уразвојумоторичихспос	утицајназдравље и животкрозправилапонашања којидопринос	10.Естетичкак омпетенција	одговарајуће обликеи методе рада
АКТИВНОСТИУ НАСТАВНОМПРОЦЕСУ					
АКТИВНОСТНАСТАВНИКА			**АКТИВНОСТУЧЕНИКА**		
-прати напредовање ученика и упућује ученике како да развијуфизичкеспособности, мотивише ученике да се баве спортом и побољшајумоторичке вештине,демонстрира,вреднује			- планирају време које ће провести у вежбању,реализујувежбе,активноучествују у реализацијизадатака на часу		
ИСХОДИ	**НАСТАВНАТЕМА/ ОБЛАСТ**	**САДРЖАЈИ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**НАЧИНИПОСТУПЦИОСТВАРИВА**

– изведе кретања,вежбе и саставеузмузичкуратњу; – изведедечји инародни плес; – користитерминологијувежбања; – поштује правилапонашања навежбалиштима; – поштујемеребезбедности токомвежбања; – одговорно сеодносипремаобјектима,справама иреквизитима; – поштује и примениправилаигре;	**МОТОРИЧКЕВЕШТИНЕ,СПОРТ ИСПОРТСКЕДИСЦИПЛИНЕ(95)** Атлетика,Спортскагимнастика,Основетимских,спортскихиелементарнихигара,Плес иритмика, Пливање,Полигони	АтлетикаТехнике трчања.Истрајнотрчање. Скок удаљзгрчномтехником.Бацање лоптицеиззалета. Скок увиспрекорачномтехником. Тробој. Спортска гимнастикаВежбенатлу: вежбе и комбинације. Прескоци и скокови (прескокразношка). Вежбеувису,вежбеуупоруивежбесапроменамависоваиупора. Вежберавнотеже на шведскојклупи и нискојгреди. ***Проширенисадржаји*** Вежбе на тлу: –летећи колут из места.Основе тимских, спортскихиелементарних игараМини–рукомет. Футсал –„мали	Музичка култура(Извођењемузике: Правиланначинпевања – држање тела идисање.Правилнадикција. Певањепесама по слухуразличитогсадржаја икарактера.) Српски језик(Књижевност:Информативни текстови офизичкој издравственојкултури) Природа и друштво(Природа,човек,друштво:Начинипреношења и мерезаштите од заразнихболестиМатеријали: Међусобниутицај човека и окружења(начинна којичовек мењаокружење), утицајназдравље и животкрозправилапонашања којидоприносе одрживомразвоју.).	1.Компетенцијазацеложивотноучење2.Комуникација3.Рад сподацимаи информацијама6. Сарадња7.Одговорноучешће удемократскомдруштву8.Одговорано однос премаздрављу9.Одговоранодноспремаоколини10. Естетичкакомпетенција	- редовно вежбање - постепеноувећењетерминавезаних завежбање - истицањенеопходностпоштовањаправилапонашања токомвежбања - организовањеодељењска итакмичењананивоугенерације -указивати на значајвежбања - примењиватиодговарајуће обликеи методе рада

пораз каосаставнидео игре итакмичења; – сагледарезултате физичкихспособности;		Јаџент,са упрошћенимправилима Плес и ритмикаВежбе са вијачом.Вежбе са лоптом.Вежбе са обручем. Народно коло „Моравац“.Народно коло из крајау којем сешколаналази. ПливањеОсновнаобукаливања. Скок наноге. ПолигониПолигонускладу			

АКТИВНОСТИУ НАСТАВНОМПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТНАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТУЧЕНИКА**
-прати напредовање ученика и упућује ученике како да развијуфизичкеспособности, мотивише ученике да се баве спортом и побољшајумоторичке вештине,демонстрира,учествује у вежбању и	- планирају време којеће провести у природи,реализујувежбе иучествује у игри,активноучествују реализацији задатака начасу исарађује са вршњацима

ИСХОДИ	НАСТАВНАТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН ИПОСТУПЦИОСТВАРИВАЊАПРОГРАМА

– уредно одлаже својестварипреи наконвежбања; – прати промене у сопственојтежини и висини; – препозназдравственостањекаданетреба да вежба; – примењује хигијенске**мерепре,** у току и наконвежбања,као иу другимситуацијама; – уредно одржава простор укоме живиборави;	**ФИЗИЧКА ИЗДРАВСТВЕН АКУЛТУРА (7)**	Култура вежбања и играњаОсновна правилавежбања.Основна правиламини--рукомета, футсала, кошарке,мини-кошарке и одбојке. Понашањепремаосталимучесницимау игри (премасудији,играчимасупротне исопственеекипе). Чување иодржавањематеријалних добара.Постављање,склањ	Музичка култура(Извођењемузике :Правиланначинпевања– држање тела и дисање. Правилнадикција.Певањепесамапослухуразличитог садржајаикарактера.) Српски језик(Књижевност:Информативнитекстови офизичкоји здравственојкултури) Природа идруштво (Природа,човек,друштво:	1.Компетенцијазацеложивотноучење2.Комуникација3.Рад с подацимаи информацијама6. Сарадња7.Одговорноучешће удемократскомдруштву 8.Одговоранодносприема здрављу	- редовно вежбање - организовање боравка уприроди - организовати данездравеисхране - организовати ситуационеигре везаних забригу о
са њиховимутицајемназдравље; – препозналепоту покрета икретања; – користи наученавежбања урекреацијипородице; – правилнореагује у случајуповреде у школи; – вреднујесопственаи туђапостигнућа у вежбању; учествује у предлагањусадржајаи		„Ферплеј”(навијање, победа,пораз, толеранција). Значајвежбањау породици.Вежбање у слободновреме.Здравствено васпитањеПравилнодржање тела издравље. Значајвежбањаза правиланрад срца иплућа. Мишићи и зглобови тела.Хигијенапростора завежбање.	Начинипреношења и мерезаштите од заразнихболести(грип,зараза знажутица,варичеле) иболести које преносеживотиње(крпељи,вашке – Материјали:Међусобниутицајчовека и окружења(начин на којичовекмењаокружење), утицајназдравље и живот крозправилапонашања	9.Одговорано дноспрема околини10.Естетичкакомпетенција	здрављу

АКТИВНОСТИУ НАСТАВНОМПРОЦЕСУ	
АКТИВНОСТНАСТАВНИКА	**АКТИВНОСТУЧЕНИКА**
-мотивишеученике да се баве спортом, проверава коликоученицизнају оздрављу и начинуочувања,учествује увежбању и игри,вреднује	- слушају, примењују,проналазе различитеизворезнања, правилносехране и примењујуздравестилове живота

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ
Начинпровереостварености исхода, формативно и сумативноо цењивање

ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ	КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА (*Правилник о оцењивањуученика*)	Поступакпраћења иоцењивања	Инструменти запраћењенапредовања	Време
А) Степеноствареностиципљевапрописаних,односно прилагођенихстандардаиисхода **Б) Ангажовање**	-Предмет Физичкои здравствено васпитање: Полазнаоснова за оцену је учениковаспособност, степенспретности иумешности.Узимасе уобзир и индивидуалнонапредовање уодносу насопственапретнодна постигнућа и могућности, а нарочито се узима уобзирангажовањеученика у наставномпроцесу. А) Критеријуми оцењивања Оцену одличан(5)добијаученикоји: – у потпуности показујеспособносттрансформације знања и примене уновимситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводизакључке који се заснивају наподацима; – решавапроблеме нанивоу стваралачког мишљења и употпуностикритичкирасуђује;	-иницијалнапроценанивоанакомесеученицаналазе -вођење прописанепедагошкедокументације укојима су виднебелешке о нивоуангажованости,вежбању	Евиденција:белешке оелементима запроцењивање иоцењивање Чек-листе саскалом проценеПротоколи	Белешкесачасоватокомгодине Пресек стањанамесечномнивоу Пресек стања

ученикау настави **В) Самосталносту раду**	– показује изузетнусамосталност уз изузетновисокстепен активности иангажовања. Оцену врло добар(4) добијаучениккоји: – у великој мери показује способностприменезнањаи логичкиповезујечињенице и појмове; – самостално изводизакључке који се заснивају наподацима; – решавапојединепроблеменанивоустваралачког мишљења иузнатнојмерикритичкирасуђује; – показује великусамосталности висок степен активности иангажовања. Оценудобар(3) добијаучениккоји: – у довољнојмери показује способноступотребе информација у новимситуацијама; – у знатнојмери логичкиповезује чињенице и појмове; – већим деломсамосталноизводизакључке који се заснивајунаподацимаиделимичносамосталнорешавапојединепр облеме; – у довољнојмери критичкирасуђује; – показује делимичнистепен активности иангажовања.Оцену довољан(2) добијаучениккоји: – знања која је оствариосу нанивоурепродукције, уз минималнупримену; – у мањој мери логичкиповезујечињенице и појмове и искључиво узподршкунаставника изводи закључке који сезаснивајуна подацима; – понекад јесамосталан у решавањупроблема иу недовољној мерикритичкирасуђује; – показује мањистепенактивности иангажовања.Недовољан (1)добијаучениккоји: – знања која је остварионису ни нанивоупрепознавања ине показујеспособност репродукције и примене; – не изводизакључке који се заснивају наподацима; – критичкинерасуђује; – не показује интересовање за учешће у	постигнућима умоторичкимве штинама ииндивидуално мнапретку свакогученика -заједничковреднова њеученикаи наставника -самопроцена оценеи ангажовања одстране ученика * тимскирад(посматрањенаставника, излагањегрупа,проце наосталихученика) * рад у пару(посматрањенаст авника, излагањепарова, проценаосталихучен ика) *вођење евиденцијео учешћу учениканатакмичењ има	Упитници (загрупни и рад упару) *Самосталност уизвршавањузада така (област;скала по нивоима) *Листе:сарадња угрупи (свичланови суукључени,до приносезаједн ичкомцињу...) -Квалитативно иквантитативно процењивањер езултата(пано,т абела...)	по тромесечјима

Годишњифонд: 36
Недељни фонд:1

ЦиљнаставеиучењаПројектненаставејестицањезнањаиоспособљавањеученикадазнањаприменеуживоту,решавањеактуелнихпроблемаизживотногокружења,самосталнокоришћењеразличитихизворарадистицањановихзнања,подстицањезаистраживањем,истраживачкоучење,развој интересовањазауметност,културу и демократију,развојкомуникационихвештина.

р.бр.	ОПШТЕТЕМЕПРОЈЕКТА	КЉУЧНИ ПОЈМОВИ	БРОЈЧАСОВА
1.	КОЛИКОПОЗНАЈЕМСРБИЈУ	Србија, природни,историјскилокалитети, уметници	18
2.	ИГРА ЈЕ НАЈВАЖНИЈИДЕЧЈИПОСАО	Игренекада,куглана,турнир	8
3.	НАКОНЧЕТИРИГОДИНЕ	фотографија, споменар	10
Укупно			36

ИСХОДИ по етапамапројектникактивности	ОПШТЕ ТЕМЕПРОЈЕКАТА, САДРЖАЈИ(обавезнихпредметавезанихза општутемупројекта)	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ОПШТЕИМЕЂУПРЕДМЕТНЕКОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИОСТВАРИВАЊАПРОГРАМА ПРОЈЕКТНЕНАСТАВЕ:

ЦИЉАНАЕТАПА - функционалноповезујезнања, вештине,искустваи мотивацију -правилноседи при радузарачунаром АНАЛИТИЧКА ЕТАПА –предложи редослед активности у односу напостављенипројектни изадатак -уочавасличности иразличитости радикласификовањ	<u>КОЛИКОПОЗНАЈЕМ СРБИЈУ</u>- 18часова Садржај (попредметима)ПРИРОДА И ДРУШТВО Природне идруштвенеодлике Србије (положај, територија,граница, симболи,природнекарактеристике, типичне,ретке и угроженеврстебиљака и животиња,национални паркови, друштвенекарактеристикеприродни ресурси и делатности уразличитимкрајевима) ПрошлостСрбије (историјскиизвори,животудалекој прошлости,државаза време владарске породице Немањића,живот подтурскомвлашћу,настанаки развојмодернесрпскедржаве)	Српскијезик: књижевност Природа и друштво: Природнеи друштвенеодлике СрбијеПрошлост Ликовна култура:Простор, Композиција упростору	1.Компетенцијазаце ложивотно учење2.Комуникаци ја3.Рад с подацима иинформацијама4. Дигиталнакомпетен ција5.Решавањепро блема6.Сарадња7.О дговорно учешће удемократско м	- одређивањециљап овезансабитнимст ранамадечјегживо та - ослањањенапос тојећазнања -указивање наизворе додатнихинфор

рачунар,покренепрограм за цртање,користиодговарајућеалатке овог програма,сачува свој цртеж и ис-кључирачунар, ИСТРАЖИВАЧКАЕТАПА -користи интернет заучење и проналажењеинформацијаузпомоћнаставника -придржава седоговоренихправила КОНСТРУКЦИЈСКАЕТАПА -испитује својстава иособине,везе и узрочно-последичне односе ПРЕЗЕНТАЦИОНА ЕТАПА -добијенепродуктчинивидљивим и представљаих другима. РЕФЛЕКСИВНО-ОЦЕЊИВАЧКАЕТАПА -повезује резултатеучења и рада сауложенимтрудом. -знаданаведемогућепоследице	Историјско туристичкилокалитети уСрбијиПознатиуметници у Србији СРПСКИЈЕЗИК–опис,приповедање,драмскарадња,популарни и информативнитекстови ЛИКОВНАКУЛТУРА–Непокретни објекти у отвореномизатвореномпростору(споменици,уметничкадела,експонати...).Поставкаизложбе,уређењепросторије,уређење школе. <u>ИГРА ЈЕ НАЈВАЖНИЈИ ДЕЧЈИ ПОСАО</u>-8 часова Садржај (попредметима) ЛИКОВНАКУЛТУРА –Говор тела.Поглед,изразлица,држање тела, гест и кретање,односвербалне иневербалнекомуникације.Тумачењевизуелнихинформација. СРПСКИ ЈЕЗИК –опис,приповедање,драмскарадњаФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНОВАСПИТАЊЕ –Моторичке <u>вештине и игре</u> уразвојумоторичихспособностиПРИРОДА И ДРУШТВО – ПрошлостСрбије НАКОН ЧЕТИРИГОДИНЕ-10часова Садржај (попредметима) ЛИКОВНАКУЛТУРА –Говор тела.Поглед, израз лица,држањетела,гест и кретање,односвербалне иневербалнекомуникације. МУЗИЧКА КУЛТУРА–Певањеи свирањепесама изнотног текста. Дечји и алтернативниинструменти иначинисвирања нањима. ПРИРОДА И ДРУШТВО –Човек – природно,друштвено исвеснобиће.Физичкепромене у пубертету. Дигиталнабезбедност СРПСКИ ЈЕЗИК –Књижевност:Популарни информативни текстови;Језичкакултура: описивање	Ликовна култура:СпоразумевањеНаслеђе Српски језик: Књижевност,Језичкакултура Природа идруштво: Природа,човек, друштво Ликовна култура:Материјали Музичкакултура: Извођењемузике Природа идруштво: Човек –природно, друштвено и свеснобиће Српски језик:Књижевност,Језичкакултура Ликовна	друштву8.Одговорanодноспремаздрављу9.Одговоранодноспремаоколини 10.Естетичкакомпетенција 11. Предузимљивостиоријентацијакапредузетништву.	обликерада прилагођенихспособностимаученика -оцењивањепозитивнихстранакоје се могу јошпобољшати -постављањеученикау различитеситуацијеевалуације исамоевалуације;

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
предлаже тему, помажеученицима да поставе циљеве и задаткеодабранетеме , прати,пружаподршку иусмерава , подстиче ученикенастваралачкоистраживање,подстичесарадњу и тимски рад ученика,заједно са ученицима вреднује резултатепроцесаи пројекта	самостално прикупљајурелевантне информације,организују материјал,анализирају податке,користе ИКТ уређаје, креирају крајњирезултат – продуктпрезентују резултатерада , учествујуу самооцењивању и вредновањурезултата рада

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ Начин провереостварености исхода-формативно и сумативнооцењивање;оцењујесе описном оценом:истичесе,добар, задовољава		
Поступакпраћења иоцењивања	**Инструментизапраћењенапредовања**	**Време**
-вођењепрописанепедагошкедокументацијеу којима сувиднебелешке о редовност у похађању наставе,заинтересованост иактивноукључивањеу процес рада групе,напредовањеи развој,као и самосталности у радуученика **-заједничковредновањеученика и наставника** **-самопроценаоценеодстранеученика** *** тимскирад (посматрањенаставника,излагањегрупа,проценаосталихуче ника)** *** рад упару (посматрањенаставника,излагањепарова,процена осталихученика)** ***вођењеевиденцијеоучешћу ученика на такмичењима**	Системтскопосматрање Евиденција : белешке о елементимазапроцењивање иоцењивање Чек-листе са скаломпроценеПротоколи посматрања Упитници(загрупни ирад упару) *Скала по нивоима(самосталност у извршавањузадатака) *Листе:сарадња у групи (сви чланови суукључени,доприносезајединичкомцију...) -Квалитативно и квантитативно процењивање резултата (пано,табела...)	Пресекстања наконзавршеткапро јекта Пресекстања потромесечјима

ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ

Годишњи фонд:36 Недељни фонд: 1

р.бр.	НАСТАВНАТЕМА/ОБЛАСТ	БРОЈ ЧАСОВА
1.	ЉУДСКАПРАВА	12
2.	ДЕМОКРАТСКОДРУШТВО	10
3.	ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМСВЕТУ	8
4.	ГРАЂАНСКИАКТИВИЗАМ	6
	укупно	36

Кључни појмови:равноправност,стереотипи и предрасуде,дискриминација, локалназаједница,солидарност,волонтирање

ИСХОДИ Ученик ће моћи да:	НАСТАВНАТЕМА БРОЈЧАСОВАИСАДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ОПШТЕ ИМЕЂУПРЕДМЕТ НЕКОМПЕТЕНЦИЈЕ
- разликујепримереодговорног неодговорног понашањаљудипремаживотнојсредини; -сепонаша у свакодневним ситуацијамананачин који уважаваживотнусредину ирационалну потрошњуресурса; -образложи важност	**ЉУДСКА ПРАВА-12 часоваЈаи други на планетиЗемљи** **ПланетаЗемљаприпадасвимакоји на њојживе** Узајамниутицајприроде и човека. Потребепојединцаи опште добро– задовољавање људскихпотребабезугрожавањабудућихгенерација. Одговоран односпремасвету у комеживимо – *Мислиглобалноделујлокално*. **Право на здравуживотнусредину** Трећагенерацијаљудскихправа.Вредности на којимапочива–правона животу здравојживотнојсредини; право на одржив економскиразвој;	Природа и друштво– Природа, човек,друштво: Групељуди:становници и народикраја (права и обавезе;обичаји;сужив от). Српски језик– Језичкакултура: Различитекомуникативн еситуације(комуникациј аса одраслима и савршњацима; у школи,	1.Компетенцијазаце ложивотно учење2.Комуникаци ја3.Рад с подацима иинформацијама4. Дигиталнакомпетен ција5.Решавањепро блема 6.Сарадња7.Одгово рно учешће удемократско м

информисањао стањуживотнесредине иначинимањенезаштите; - аргументуједобитиодзајединичког живота људиприпадникаразличитихкултура; - наведеелементетрадицијеи културе свогнарода ипокажеинтересовање ипоштовање за другекултуре и традиције; -образложи значајподршкеизбеглицама имигрантима да уновојсредини сачувају својјезик, традицију, културу; -наведепримере изсвакодневног животакојима се илуструјесусретањера зличитихкултура;- -дискутује о	ресурса;правона спречавањесвихобликазагађивањаживотнесредине;правонадоступно стинформација о стањуживотнесредине. **ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО– 10 часова** **Култура и традиција** Материјално инематеријалнонаслеђе једне заједниценасталоподутицајемсвих народа који сутуживели и садаживе. **Културниидентитет** Неговање традицијеи културе сопственог народа и поштовањетрадицијеи културе других. **Мултикултуралност и интеркултуралност** Животпоред људидругихкултураили заједничкиживот са њима. **Избеглице и мигранти** Невољнокретање људи из једнеудругу културнузајединицу.Непознавање другихкултура као основ за развојстереотипа,предрасуда и дискриминације.Уклопити се у нову средину, а сачуватисвојкултурниидентитет. **Сусретањекултура** Сусретање и прожимањеразличитихкултурабезгубљењакултурногидентитета.	телефонски разговор,поздрављања, честитања и сл.)Ликовна култура–Споразумевање:Говорт ела.Поглед, изразлица, држање тела,гести кретање, односвербалнеи невербалнекомуникације.	друштву 8.Одговоран односпремаздрављу9.Одговоран односпремаоколини10.Естетичкакомпетенција11.Предузимљивости оријентацијакапредузетништву.

ИСХОДИ **Ученик ће моћи да:**	**НАСТАВНА ТЕМА** **БРОЈЧАСОВАИСАДРЖАЈИ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ**	**ОПШТЕИМЕЂУПРЕДМЕТНЕКОМПЕТЕНЦИЈЕ**

-препознаје примерепрекомерне потрошње; поруке које подстичупрекомернупотрошњу,посебнодеце и младих;критичкиразматрапојавубацањахране и расипањаводе; -процењује важнечињенице о производимакоје купујечитајућидекларацију иводи рачунао односу цене и квалитета; -испољи заинтересованостза сарадњу и учешће угрупномраду; -учествује у израдиплана иреализацијиакције,њеној	**ПРОЦЕСИУ САВРЕМЕНОМ СВЕТУ–8 часова** **Потрошачкодруштво** Стварне потребе и прекомерна потрошња. Неравнотежа –гладнии жедни у светуу којем сехрана баца а водарасипа. Амбалажаважнија одсадржаја – гомилањеотпада.Притисакпроизвођача – новимодели новог модела.Деца – омиљенациљнагрупапроизвођача. **Медији и потрошачкакултура** Порукемедија у подстицању потрошње.Деца у рекламама. **Правапотрошача** Информацијеод значаја за потрошаче.Односцене иквалитетапроизвода. Права и одговорностпотрошача.Заштита потрошачкихправа. **ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ**– 6часова **Планирање и извођење еколошке акције** Одређивање циља иизрадапланаакције.Извођење и документовање акције. Промоција акције на нивоу	Природа и друштво– Природа, човек, друштво: Групељуди:становници и народикраја (права и обавезе;обичаји;сужив от). Српски језик– Језичкакултура: Различитекомуникативн еситуације(комуникациј аса одраслима и савршњацима; у школи, упродавници, телефонски разговор,поздрављања, честитања и сл.)Ликовна култура– Споразумевање:Говорт ела.Поглед, изразлица, држање тела,гести кретање, односвербалнеи	1.Компетенцијазаце ложивотно учење 2.Комуникација3.Р ад с подацима иинформацијама4. Дигиталнакомпете нција5.Решавањеп роблема 6.Сарадња7.Одгов орноучешће удемократскомдру штву 8.Одговоран односпремаздрав љу9.Одговоран односпремаоколи ни10.Естетичкаком петенција 11.Предузимљивост и оријентацијакапред узетништву.

-применуразличитихинтерактивнихобликарада као и одабир икоришћењеодговарајућихметодаи техника: радионице, симулације,играњеулога,студијеслучаја, дискусије,миниистраживања, једноставне акције -применаискуственог учење, тј. уобличавање ипоимањеличних,аутентичнихдоживљаја ставоваученикакрозразмену у групи -постављањеученикау различитеситуацијеевалуације	планира,истичецињтеме и часовапрати, пружаподршку и усмераваподстичеученике настваралачкоистраживање подстичесарадњу и тимски рад учениказаједносаученицимавреднујере зултатепроцеса рада утоку часова	слушају, износе своје мишљење,заједнички формулишу закључкедискутују, глуме, истражујупримењујунаучено уновимситуацијама учествују у самооцењивању

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ Начинпровереостварености исхода- формативнои сумативноо цењивање; оцењује се описномоценом:истичесе, добар, задовољава		
Поступакпраћења иоцењивања	Инструментизапраћење напредовања	Време
-иницијалнапроценанивоа накомесе ученициналазе -вођењепрописанепедагошкедокументацијеу којима сувиднебелешке о редовност у похађању	Системтскопосматрање Евиденција : белешке о елементимазапроцењивање иоцењивање	Белешке са часова
активноукључивањеу процес рада групе,напредовањеи развој,као и самосталности у радуученика -заједничковредновањеученика и наставника -самопроценаоценеодстранеученика * тимскирад (посматрањенаставника,излагањегрупа,проценаосталихученика) * рад упару (посматрањенаставника,излагањепарова,процена осталихученика) *вођењеевиденцијеоучешћу ученика на такмичењима	Чек-листе са скаломпроценеПротоколи посматрања Упитници(загрупни ирад упару) *Скала по нивоима(самосталност у извршавањузадатака) *Листе:сарадња у групи (сви чланови суукључени,доприносезаједничкомцињу...) -Квалитативно и квантитативно процењивање резултата (пано,табела...)	Пресекстања наконзавршеткапројекта Пресекстања потромесечјима

ПРОГРАМ НАСТАВЕ ИУЧЕЊАпредмета ВЕРРСКА НАСТАВА (православни катихизис)

***Годишњи фондчасова:*36**

***Недељни фондчасова:*1**

потенцијалаученика;индивидуални,социјални,моралниифизичкиразвој;стицањезнања,вештинаиумења;развојкритичкогмишљења;развојкреативности;по штовањекултуресвогидругихнарода;поштовањехуманистичкихидемократскихвредности;припремузаживотуграђанском,демократскомдруштву иза свет рада; стварањетемеља за даље школовање иза доживотноучење.

Редниброј теме	***Тема/област***	***обрада***	***понављање***	***вежбе***	***систематизација***	***укупно***	***МЕСЕЦИ***									
							IX	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**
I	УВОД	1	/	/	/	1	I 1									
II	ЦРКВА ЈЕ НАШ ИЗБОР	5	2	/	/	7	II 3	II 4								
III	ХРИСТОС НАС СВЕЗОВЕ	6	1	/	/	7		III 1	III 4	III 2						
IV	ДИВАН ЈЕ БОГ УСВЕТИМА СВОЈИМ	5	3	/	/	8				IV 2	IV 3	IV 2	IV 1			
V	ЗНАЧАЈВРЛИНСКОГ ЖИВОТА	5	2	/	/	7							V 3	V 4		
VI	СА НАМАЈЕ БОГ	3	2	/	1	6									VI 4	VI 2
УКУПНО	**6**	25	10	/	1	**36**	4	5	4	4	3	2	4	4	4	2

Кључни појмови:Црква,светитељи,Бог, човек, Литургија,Васкрсење, љубав, заједница, вера,Божић,врлине,апостоли, молитва.

РБР	Исходи	Теме/обла-сти	Садржаји програма	Међупредметне компетенције	Начин и поступциостваривања програма

I	По завршетку теме ученикћебитиу стању да: *Когнитивни аспект:* ● стећи основнеинформације отемама којеће се обрађиватиу настави Православног катихизиса токомчетвртограз реда; ● уочитикакво је његовопредзнањеизградиваобрађеног упретходном разредушколовања *Афективниаспект:* ● жели да активноучествује начасовима верскенаставе.	УВОД	ЦиљзбогкогајеБогствориосвет(дасветпостане Црква). Црквајеконкретналитургијсказајединица. Литургијајезајединицамногихљудиприроде с БогомОцемпрекојединог човека -Христа. СтруктураЛитургије(епископ,свештеници,ђакони инарод). Црква као икона будућег Царства. ОдбијањепрвогчовекаАдамадасјединистворенуприродусБогом(човековпадипо следицетога-прворођнигрех). Цркваухришћанскојархитектури(православни храм и литургијска структура).	*Компетенција заучење* •Има позитиван иодговоранодноспремаучењу. *Комуникација* •Уважава саговорникареагујући наоношто говори, а ненањеговуличност. *Сарадња* •доприноси решавању разлика умишљењу иставовима поштујући друге каоравноправне чланове тимаилигрупе.	Катихизацијакаолитургијска делатност-заједничко је дело катихете (вероучитеља)и његовихученика. Катихета(вероучитељ) би требало сталнода има на уму да катихезане постојирадигомилања информација(„знања о вери“),већкао настојање да се учење и искуствоЦркве лично усвојеи спроведу у животкроз слободно учешће у богослужбеномживотуЦркве. На почетку сваке наставне теме ученикеби требалоупознати са циљевима иисходиманаставе, садржајима по темама,начиномостваривањапрограма рада,каои саначином вредновања њиховог рада. *Врсте наставе* Настава се реализује кроз следеће обликенаставе: ● теоријска настава(34часова) ● практичнанастава(2часа) *Место реализације наставе* ● Теоријсканаставасе реализује уучионици; ● Практичнанастава се реализује уцркви– учешћем у

II	• уочити важност постојањаЗаједнице; • уочити разликуизмеђуЦрквеисваке другезаједнице; • уочити да јеЦрквaслободназаједница у којојучествујусамоони који тожеле; • знатида се они који суу заједници са Христомназивају хришћани ида јеЦрква њиховазаједница; • знатида се заједница Бога,људии природе зове Црква; • уочити да изван Црквесветне можепостојативечно. <u>Афективниаспект:</u> • бити подстакнут даактивноучествује у животуЦркве; • бити подстакнут дапрепознаје живот као дарБожји; • бити подстакнут	дап репо знаје Жи вот Веч ни као Бо жји дар .	ЦРКВА ЈЕНАШ ИЗБОР	Циљнаставеу4.разредујестедаученицистекнузнањаотомедапостојањесветаимасвојциљ.Тајциљјеесхатолошкакаолитургијсказајединица:јединствосвихстворенихбићамеђусобом и на крају с Богом,прекоБогочовекаИсусаХриста.Циљ збогкојеграјесвестворе ноизаштојестворенонаовајначин,откривен намјекаоЦрква,односнокаоконкретналитургијсказаједница. Овим се постижу врло важназнања: - дасеистинасветасмештауесхатонкао заједницу свихстворенихбића с БогомОцемпрекоХристаидајеонамерилосвихисторијскихдогађајаукојимасуделујеБог, аБогсуделујеуонимисторијскимдогађајима којиводе ка овом циљу; - да је ЛитургијаиконаЦарстваБожијегкоје ће се тек у будућности	остварити; - дајечовекодговоранзаисторијуипостојањеприроде ида ту одговорност истинскиостварујејединоакоживитаквимначиномживотакојијеутемељеннабудућемЦарствуБожијеми његовојструктури; - дасуБогичовекуХристу,односноуЛитургији, неодвојиви, јер Бог преко Христасуделујеуостварењубудућегцарства Божијег,односно Бог преко

•Мотивисан јеиоспособљен дасамосталнопланира,организује ,спроводи ивреднује учење;разликујебитно од небитног,изражаваи образлаже идеје.

Естетичка компетенција

•Препознаје иразвија сопственестваралачкеспособност и икреативност усвимуметничким инеуметничкимпољима свогделовања.

Комуникација

•Изражава својеставове, мишљења,осећања, напозитиван,конструктивани

реализа цијепрог рама наставе иучењап римењи ваће се следећи поступц и,начин и и облици рада:

наставнимсадржајима, али и тако да наставникстекнепочетни увид у то каквимпредзнањима и ставовима из подручјаПравославног катихизиса, групарасполаже.

-Реализација програматребалоби да сеодвија у складу с принципимасавременеактивненаст аве, која својом динамикомподстичеученике наистраживачки ипроблемски приступсадржајиматема. Утокуреализације стављати нагласаквишена доживљајнои формативно, а мање насазнајно и информативно.

-Квалитет наставесе постиже када сенаставни садржаји реализују у складу сасавременимпедагошкимзахтевим а упогледуупотребе разноврсних метода,облика рада и наставних средстава.

III	*Когнитивни аспект:* • уочити да нас Христоспозива у лични однос– заједницуљубави; • увидети да су апостолиљудикојису сличнинама; • уочити да јевера основзаједнице са Богом; • увидети да су Апостолипозивали људеу заједницуљубави са Христом; • разуметизначајХристовог ваплоћења (рађања); -Усвојити текст и мелодијупесме„Звездасе засја“Афективниаспект: • бити подстакнут дадоживи Христа као Личносткоја намиде у сусрет.	ХРИСТОС НАС СВЕ ЗОВЕ	Наведеназнањабићепотребнаиуконтексту каснијегупоређења овако виђенеистинесветас проблемомгрехаисмрти,односноурасветљавањупитањаколиколитургијскиначиннпостојањареалнопружаодговорнапроблемсмрти.Јер,акосеанализирасмртсвакогбићапонаособ,онајеприсутназатоштојеприродасвакогбићасмртна,атојезбогтогаштојеонастворена нииз чега.Носиоци, пак,те природе,тј.конкретнабића,пресвегаљудскеличности,својимприроднимрођење муказујуначињеницудаприродапостојиипрењих,јеронипрерођењанисупостојалидокјељудскаприродапостојалаипрењиховогрођења.Натајначинсвисмонаследницисмртизатоштосмонаследницприроде.Истовремено ова чињеницауказујеинаразликуизмеђуприродеиличностикодчовека,каоинатодајепостојањесвакогчовекапоприродиизазовњеговојслободи.Овајпроблемсеможе превазићијединокрозједноновороћење,Крштење,гдејевечнопостојањеприродеизразнашеслободеизраженекаозаједништвосБогомуХристу.Наглобалномплану, смрт претичитавојтворевини све дотледокјеонаодвојенаодБога,односно докнепостојислободноуодносунасвоје законе кроз једну личност којајесједињујесБогом.Литургијајеикона постојањастворененприродеуличностиХристовој,односноњеног	*Компетенција заучење* •Способање да самостално и усарадњи садругимаистражује ,открива и повезује новазнања; користимогућности ваншколског учења;негује и развијаличнаинтересовања. *Одговорно учешће удемократскомдруштву* •Понаша сеодговорно,хумано и толерантноу друштву. *Компетенција зацеложивотноуче ње* - разликујечињенице одставова,веровања и мишљења.	-Имаући у виду захтевенаставногпрограма и могућноститранспоновањанаставног садржаја у педагошкодидактичкарешења, наставник битребало да води рачуна и о психолошкимчиниоцимаизвођењанастав е –узрастуученика, нивоупсихофизичког развоја,интересовањима, склоностима,способностима и мотивацији ученика. -У остваривању савремене наставенаставник је изворзнања,креатор,организатор и координатор ученичкихактивности у наставномпроцесу. -Настава је успешно реализована ако јеученикспреман да Цркву схвати каопростор за остваривање својеличностикроз заједничарење са ближњима иТројичним Богом који постаје извор ипуноћањеговог живота.

IV	*Когнитивни аспект:* • поступно изграђиватисвест о томеко сусветитељи; • увидети да су свипозванида буду светитељи; • уочити важност светитељакао наших узора заостваривање личногјединства са Богом; • знати какву важностСавине речии дела имају занас данас; • уочити да језаостваривање јединства саБогом потребнаискренажеља; • знатида је Литургијаначинна који свиостварујемо заједницу са Богом; • препознати да у нашузаједницу са Богом уводимосвеоне(и свеоно)што волимо. <u>Афективниаспект:</u> • бити подстакнут да	сле дује свет ите љи маБ ожј им и да	ДИВАН ЈЕБОГУ СВЕТИМАСВОЈИМ	Теме:ЦиљзбогкогајеБогстворио светиПрворднигрехтребареализоватипрекоописа Литургије,која садржисве:целокупну природукрозприродне дарове,хлеб,вино,уље,воду;молитвекојима семолимозаблагорастворењеваздуха,заизобиљеплодоваземаљских...итд;људекојисусвисједињениуХристуипостојеслободноодприроднихзаконаиокренутикаБогуОцу.Објашњавајућислужбуепископа(свештеника)уЛитургији,треба указати природи,асамимтимисвихљуди,дајечовекстворендабудесвештеникуприродиидасједининприродусБогомОцем, као ина сушти ну човековогпада,односногреха,којасеогледаодбијањучовекадатоучини.Последицатогагрехајестесмртуприродикаоразједињењесвеганасаставнеделовеиопасностдасеприродаватиунебиће,аликојанијеказнаБожија,већостајањеприроде,зломвољомчовека,несједи	њенесБогом,тј.постојањеприродеучовекуАдамунаосновуњенихзаконакојијојпроузрокујусмрт.(Каопотврдудаприроданеможепостојатисамазасебе,беззајединцеличности,односнослободечовекакојасеизражавакаољубавпремаБогу,требанавестиискустволичностиикакостваријиприродаизгледајуутомискуству.Например,требауказатинаискустводакаднамнекокогаволимоизљубавиподари билокоју ствар, оназа нас на задатакпрвоствореног човека Адама у

удемократскомдруштву •Понаша сеодговорно,хумано и толерантноу друштву. *Естетичка компетенција* *Комуникација* •Изражава своје ставове, мишљења,осећања, напозитиван,конструктивани аргументованначин. *Одговоран односпрема околини* •Сагледава које активности(обрасципонашања), наличномнивоу,нивоу заједнице иглобалном нивоу,могуунапредитистањеи квалитет	Вреднов ањесамо сталног рада ученика; - Праћење рада на часу; - Комбин овање више врста дидакт ичкогм атерија ла; - Илустрац ија, шеме,ма па ума; - ППТпрез ентације; - Коришће ње веб алата;

V	*Когнитивни аспект:* • увидети да се грех јављакао последица одсуствaистинскељубави; • уочити да јегрех нашпогрешанизбор; • увидетишта је самољубљеи почему се оноразликујеод љубави; • увидети да безврлинанемаљубави; • уочити да јесамоврлинамамогуће остваритиодносљубависа Богом и људима; • упознатинајважније хришћанске врлине; • увидети да врлине нисучовеку дате,већ да се зањихтребатрудити; •увидети да сеи врлинеусавршавају. <u>Афективниаспект:</u> • бити подстакнут да следујесветитељимаБожјим; • бити подстакнут да сетруди да у	с е б и р а з в и ј а	ЗНАЧАЈВРЛИ-НСКОГ ЖИВОТА	Теме:Литургијајезаједницаучристу...иЦрквакаоиконабудућегЦарстватреба,такође,реализоватипрекоописалитургијеуказивањемнатодајеЛитургијахристоцентрична,односнодасесвиуЛитургијисједињујупрекоепископа,каопрекоХриста,саБогом,каоинатодаЛитургијапочињеречима:“БлагословеноЦарствоОцаиСинаиСв.Духа”идасвеуњојуказујенабудућеЦарство.(Зареализацијуоветеме требакористити:Ј.Зизиулас, Евхаристија и Царство Божије,каои другусличну литературу.) -Грех као промашајциља; - Последицепада у грех; - Обрадаодабранихпоглављаизкњиге „Из Ти- града у	НебескиГрад;“ - Поукесветих:Григорије С. Петров ; - Васкршњапричадарови доброгмудраца Христу Спаситељу „Четврти Мудрац;“ - СветиСпиридон (прича о смирењу); - СветиВасилијеОстрошки - (прича „Свечевлијек“); - Поуке владикеНиколаја - Св. ЈустинЋелијски („Срна у изгубљеномрају“ одломак из

удемократскомдруштву • Промовишепозитивневреднос ти друштвау различитимактивностима. *Компетенција зацеложивотноучење* -ефикасно користира *Одговоран односпремаздрављу* *Рад с подацима иинформацијама* *Предузетничкакомпетенција* - имаспособностпредстављањаадекватних иреалнихциљева.	рад у са ученицима користиће сер азн овр сни обл ици рад а при лаг ођенис адр жај има кој и сео бра ђујју: - Фронтал ни; - Индиви	-Дијалошки; -Тимски; -Групни; -Илустративни; -Практични.

VI	*Когнитивни аспект:* • уочити да служењемЛитургијепостаје моучесници Царства Божијегисједињујемо се са Богом; - упознати садржај молитве „Царе небески“; • увидети да сам изглед православногхрама изображавајединствоНебаи земље. <u>Афективни аспект:</u> • код ученикаће серазвијати жељазаочувањем природе; - битиподстакнутда уреди школски просторнајуспешнијим радовима; • уочити у којој мери	јена пре дов ао и сав лад аог рад иво Пра вос лав ног кат ихи зис аче тврт ог раз ред а осн овн е шко ле.	СА НАМА ЈЕ БОГ	Педесетница – рођендан Цркве; - МолитваЦаре небески; - Крозодломкеизјев анђелскихтекстова,до пуњенефотографијам афресака, приказати домострој спасења.	*Одговорно учешће удемократскомдруштву* • Понаша сеодговорно,хумано и толерантноу друштву; • Негује својунационалнукултурну баштину иактивноучествује уинтеркултуралномдијалогу. *Комуникација* •Умеда саслуша излагањесаговорника докраја ибез упадица. *Рад с подацима иинформацијама* -уме да процењујепоузданостподатакаи препозна могућеузрокегрешке. *Дигитална компетенција*

Евалуацију наставе (процењивањеуспешностиреализације наставе иостварености задатакаи исхода наставе)наставник ће остварити на два начина:

- процењивањемреакције ученикаили прикупљањемкоментара ученикапутеманкетних евалуационих листића;
- проверомзнања које ученициусвајају на часу и испитаивањемставова.

Оцењивање

Непосредно описнооцењивање ученикаможесе вршити кроз:

- усменоиспитивање;
- писменоиспитивање;
- посматрањепонашањаученика;

Међупредметно повезивање

По садржајима верске наставе, међупредметноповезивање се може остварити са садржајима наставнихпредмета:Српскијезик, Природа и Друштво**,** Ликовна култура, Музичка култура**,**Народнатрадиција,Чуваријприроде.

План провере остварености исхода				
Шта пратимо		Поступако цењивања	Иструментиоцењивања	Време
Процењујусе :вештинеизражавањаи саопштавања; разумевање, примена ивредновање наученихпоступака;рад са подацимаирад на различитимврстама текстова;уметничкоизражавање;вештине ирешавањезадатака.	Непосредно опиисноцењивањеученика можесе вршити кроз: ● Усменоиспитивање; ● Писменоиспитивање; ● Посматрање понашањаученика; ● Редовно доношењедомаћегзадатка; ● Прегледањесвеске; ● Вођењеевиденције од страненаставника о јављању на часовима	- Свакодневнобележењеактивности ученика на часу усвескуевиденцијенаставника. - Формативносвакодневноцењивањеусмених одговораученика.	Број јављања:За јављање+ За јављање вишепута ++За више јављања,одговоре,активност/ истичесе Ко не знаодговор -	
	Оцену истиче се добијаученик који: -лако логичкиповезујечињенице и појмове; -самостално изводи закључке којисе заснивају наподацима;	-Комисија ученикаи Наставника.	Активност на часу(учесталост и квалитетјављања на часу помесецима); Учесталост по месецима.	Пресек стањапо тромесечју

	мишљења и у потпуности критички расуђујуе; -показује изузетну самосталност уз изузетновисокстепен и ангажовања; -показује одговоран односприрема раду/припремљен језа час. <u>Оцену добар добија учениккоји:</u> -у великој мери показује способностприменезнања и логичкиповезујечињенице и појмове; -самостално изводи закључке којисе заснивају наподацима; -решавапојединe проблеме на нивоустваралачког мишљења и узнатној мерикритичкирасуђује; -показује велику самосталност и високстепенактивности и ангажовања. <u>Оцену задовољава добија учениккоји:</u> -у довољној мери покаујеспособноступотребе	-Усмено одговарање.	Свеобухватност одговора;Хронолошка и појмовнапрецизност;Хор изонтално ивертикално повезивање градива;Самостално ст у одговарању.	По потреби,бар једном у полугодишту
		- Описнооце њивање.	На основуцелокупног радаученика токомполугођа.	На крају полугодишта и школскегоди
		- Редовност доношења домаћег.	За три недоношењадомаћегминус у свеску, анакон опомене и у дневниккао активност.	
		- Прегледање свески.	Уредност; Све забележено са часова.	Три пута уједном полугођу
		- Писане провере(једном у полугођу), свескаевиденциј	На основуцелокупног радаученика токомполугодишта.	По потреби

	информација; -у знатној мери логичкиповезујечињенице ипојмове; -већим делом самосталноизводи закључке којисе заснивају на подацима и делимичносамосталнорешавапојединепроблеме; -у довољној мери критичкирасуђује; -показује делимичнистепенактивности иангажовања.	- Групни рад(посматрањенаставника,излагањегрупа),свескаевиденције. - Рад у пару(посматрањенаставника,излагањепарова,проценаосталихученика). - Вредновањесамосталног радаученика:ППТ,истраживањеодатој личности-догађају. - Провераразнањакоје ученициусвајају на часу ииспитивањестановова. - Формативно оцењивање.	Сарадња у групи (сви чланови су укључени,свиимају задато забележено усвескама...) Степензнањасвихчлановагрупе Квалитативно иквантитативнопроцењивање резултатарада, продуката група(пано,табела...) Хоризонтално ивертикалноповезивањеградива -Број и квалитетдобровољног учешћау разнимнаставним иваннаставнимактивностима(израда паноа, краткопредавање,вођењеквиза,израдаа социјација...)	По потреби

Ангажовањеу ченика унастави:Про ценьује се:одговоран односпрема раду, постављеним задацима, иисказаноинт ересовање и мотивацију заучење и напредовање; активноучеств овање унаставии сарадњу садругима.	– показује изузетну самосталност уз изузетновисокстепенактивности и ангажовања (истичесе) – показује делимичнистепенактивности иангажовања (добар) – показује мањистепенактивности и ангажовања(задовољава)	Вођењеевиденциј е одстране наставника: -Јављањуна часовима(уч есталост иактивност); -Успешности угрупном раду,раду у пару (ангажовање, продукти); -Посета културно-историјскиминсти туцијама идогађајима; -Израда паноа, ППпрезентација,р азличитих	-Све што је рађенона часуналазисе у свескама иуредно је написано; -Учесталост јављања иактивностпомесецима; -Учествује, помаждругима, израђујесамосталноили у сарадњиса другимапродукте рада; -Број и квалитетдобровољног учешћа уразнимнаставним иваннаставнимактивности ма(такмичења,израдапано а, краткопредавање, вођењеквиза,израдаасоци јација...); -Иницијатива и квалитетпродукта	На сваком часутоком школског дине. Пресек стањапо тромесечјима .

Пројектна настава

Начина прилагођавања програма образовања ученицима којима је потребна додатна образовна подршка

- Просторно, садржајно и методичкоприлагођавањенаставног програма (размештајседења,изборградивазаучење и вежбање, прилагођавањезадатака, начина и врста оцењивања, домаћихзадатака...)
- Већа индивидуализација наставе;

- Разменаискустава и сарадња са члановима Већа и стручнимсарадницима у школи;
- Коришћењевршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја;
- и све другошто ћесе применити у складу саконкретнимситуацијама.

НАЧИН ПРИЛАГОЂАВАЊА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА УЧЕНИЦИМА КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ПОДРШКА У ОБРАЗОВАЊУ

За ученике којима је потребна додатна подршка због тешкоћа у приступању,укључивању и учествовању у образовању и васпитању,планирају сеи спроводемере за отклањањефизичких, комуникацијских и социјалнихпрепрека(мереиндивидуализације), односно доносииндивидуалниобразовниплан.

Препорученичиниприлагођавањапрограманаставеи учењаученицимакојима је потребнадодатнаобразовнаподршка:

- просторно, садржајнои методичкоприлагођавањенаставногпрограма(нпр.размештајседења,изборградивазаучење и вежбање,прилагођавањезадатака,начина иврстаоцењивања,домаћих...)
- што већа индивидуализацијанаставе,а посебноса ученицимакојимаје потребнадодатнаобразовнаподршкаи надаренимученицима
- разменаискуставаи сарадња са члановимаВећа и стручнимсарадницимау школи...
- и све другоштоће се применити у складу са конкретнимслучајем

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГРАДА

ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљдопунскенаставејепружањедодатнеподршкеученицимакојиспоријеусвајајузнањаилисубилиодсутнисачасоваизаонекојижеледаутврдесвојезнање,сациљемразумевања,препознавања,отклањањанејаснећаибржегиквалитетнијегусвајањазнања,умењаивештинаизнаставногградива.

		годишњи фонд	**недељнифонд**
1.	ДОПУНСКА НАСТАВА – СРПСКИЈЕЗИК	18	1(свакедруге недеље)
2.	ДОПУНСКА НАСТАВА – МАТЕМАТИКА	18	1(свакедруге недеље)
	Укупно	36	1

СРПСКИ ЈЕЗИК

ИСХОДИ Ученик ћемоћи да:	НАСТАВНА ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИОСТВАРИВАЊА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
одреди основнереченичнечланове;разликује врстуречи одслужбе речи уреченици; поштујеи примениосновнапр авописнаправила; правилно пишесва тримоделауправногго вора;	ЈЕЗИК	-Реченица,реченичничланови. - Појамсубјекта;различитеврстеречи(именицеиличнезаменице)у функцијисубјекта;изостављенисубјекат. -Појам предиката (глаголскипредикат). -Појам објекта (именице уфункцијиобјекта). -Прилошкеодредбе за време,местои начин -Управни говор (првиидруги,трећимодел).Неуправниговор.	- повезивањеграматичкхпојмоваобрађене упретходнимразредима сановим - разликовање врстеречиислужбе реч, увежбаватиуоквиру реченице; -усвајати новесадржајепутемразличитихвежбањакако на нивоу речитако инанивоу реченице.	- пратинапредаку ченикаипружап одршку - објашњаваначинр азликовањаврсте речиислужберечи уређеници - објашњавапоступ акприменеправ.п равила	-уочава и издвајаслужбуре чи - разликујеврстур ешиислужбуреч - пишеназивеоб ликерељефа - употребљаватач ку,упитникиузв ичник -уочава
-чита са разумевањемразличи тетекстове; - читатекстпоштујућиинтонац ију реченице/стиха; - споји вишереченица украћу и дужуцелину; - препричава, прича	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	-Крађи идужитекстови - Причање о догађајимаидоживљајим а, стварним иизмишљеним(усмено иписано). Описивањељуди, животиња иприроде(планскиприступ) – усмено и писано. Језичкевежбе: проширивање идопуњавање реченицаразличитим врстама речи,променареда	- увежбавати јасно,прецизно и разговетноизговарање реченице,поштовање интонације иправилноакцентовање уреченицама - реализоватиразличитеп рограмскевежбе(правоп исне,језичке,лексичко-	- припрема,моти више,чита;усме ноизлаже; - приказује, показује; -демонстрира - усмераваа ктивностиу ченика	-слуша, посматра, прича, - чита,говорист ихове,глуми -препричава -учествује уразговору -користи дечјуштампу инепознатете кстове,

- одредитему,редоследдогађаја, време и местодешавања у прочитаномтексту; -именујеглавне и споредне ликове и разликујењиховепозитивне инегативнеособине;	КЊИЖЕВНОСТ	- Књижевнипојмови:лирскапесма, епскапесма,народнабајка,роман, опис,дијалог,приповедање,	-ученици семотивишу начитавнизстварал.активности које настајуповодом дела - учениктребадаразликујеописс , приповедање, дијалог	- припремаматеријалзаанализу текста -помаже уразумевањутекста	читатекстове одговара напитањаучествује уразговорупостављапитања

МАТЕМАТИКА

ИСХОДИ Ученик ћемоћи да:	НАСТАВНА ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИОСТВАРИВАЊА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
прочита, запише и упоредиприроднебројеве иприкаже ихнабројевнојправој; изврши четириосновнерачунске операције у скупу N_0; - решиједначину саједномрачунскомоперацијом; - одреди изапишескупрешењанеједначинесасабирањем иодузимањем;	БРОЈЕВИ	Скупприродних бројева санулом.Сабирање иодузимање(писменипоступак). Множење и дељење(писменипоступак).Једначине инејединачине ускупу N_0. Упоређивањеразломкасајединакимимениоцима.	- Визуелизација бројева иместа броја убројевномнизу - увежбавање техникерачунања - инсистирање на усменомобјашњењеупоступкарешавања - разумевање појма разломкарадитикроз игровнеактивности	-прати напредакученика пружаподршку,подстиче и усмерава - објашњаваначинправилногизрачунавањаиприменеолакшица -примењује различитеметоде рада	-слуша,посматра - усваја иувежба вапоступак - самостално реашавајединоставнезадатке - проверава - објашњавапоступак и тражипотребнаобјашњења

именујеелементе и опишеособине квадра и коцке;правимоделе квадра икоцке; -користи геометријскиприбори софтверске алате за цртање;израчунаповршину квадрата иправоугаоника;израчунаповршину и	ГЕОМЕТРИЈА	Квадар и коцка.	- цртањеквадраи коцке - уочавањеелемената квадраи коцке на моделу - подстицање учениканаправљењемодела - подстицање ученика дасамостално примене формулуи израчунају потребне		- посматра,слуша,памти, - правилнокористи приборза геометрију - црта, - самостално решава,про
прочита, упореди ипретвори јединице замерење површине изапремине;	МЕРЕЊЕ ИМЕРЕ	Мерењеповршине (m^2,dm^2,cm^2,mm^2, km^2,ha,a). Мерењезапремине	-упознавање са стандарднимерним јединицамаприменомочигледнихсредстава	-прати рад изалагањеученикана часу -подстиче код	-посматра ислуша, -објашњава, -мери
		(m^3,dm^3,cm^3,mm^3).	- решавањеједнаставнијих задатакаповезивањем сасвакодневним ситуацијама - самостално мерењеразличитепред метаизокружења	износе закључке -усмераваученике дапрактичнопримене стеченазнања -подстиче ученике даопажају, примењују,препознају ,упоређују,изводезак	- упоређује ипретвара, - проверава, - тражиобја шњења;

Д О Д А Т Н А Н А С Т А В А

Циљдодатне наставе јеразвијањелогичкогмишљења,поступкарешавањапроблемскихзадатака.Развијањеспособностиуочавањабитног у задатку,развијањетачности и прецизностипри раду,оспособљавањеученика за самосталнорешавањепроблема.

		годишњи фонд	**недељнифонд**
1.	ДОДАТНА НАСТАВА– МАТЕМАТИКА	36	1

МАТЕМАТИКА

ИСХОДИ Ученик ћемоћи да:	НАСТАВНА ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИОСТВАРИВАЊА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА

одреди меснувредностцифре; изврши четириосновнерачунске операције у скупу N_0; састави израз, израчунавредностбројевног израза ипримењисвојства рачунскихоперација; решиједначине инеједначине и проверитачнострешења; решипроблемскизадатаккористећибројевни израз,једначину илинеједначину;	БРОЈЕВИ	Скупприроднихбројева санулом.Меснавредностцифре. Својства скупаприроднихбројева.Изрази са вишеоперација (бројевниизрази иизрази сапроменљивом). Једначине инеједначине ускупу N_0. Сабирање иодузимање разломакаса једнакимимениоцима. Сабирање иодузимањедецима	-увођењеученике упроблемскуситуацијуиистицање важностпоступка -давањесмернице ка решењу - оспособљава за решавањесложенихзадатака	-прати напредакученика пружаподршку,подстиче и усмерава - објашњаваначинправилногизрачунавањаипримењеолакшица -примењује различитеметоде рада	-слуша,посматра - усваја иувежба вапоступак - самостално реашаваједнооставнезадатке - проверава - објашњавапоступак и тражипотребнаобјашњења
цртамрежеи правимоделеквадра и коцке; препознасликовнупредставуизгледателапосматраногсаразличитихстрана; израчунаповршинуквадрата иправоугаоника;израчунаповршину изапреминуквадра и коцке;	ГЕОМЕТРИЈА	Правоугаоник иквадрат Квадар и коцка	-Прављење различитихмодела - упућивањенапримењустеченихзнања и коришћењеудаљемраду -навикава наизраду скицекаопрвогкорака карешењу -		- посматра,слуша,памти, - правилнокористи приборза геометрију - црта, - самостално решава,про

прочита, упореди ипретвори јединице замерење површине изапремине; израчунаповршину решипроблемскезадатке уконтекстумерења.	МЕРЕЊЕ ИМЕРЕ	Мерењеповршине (јединицезаповршину). Површинаквадрата иправоугаоника. Површинаквадрата икоцке. Мерењезапремине (јединице зазапремину). Запреминаквадра икоцке.	- упућивањенаповезивање - примеризадатке офункционалној зависностповршине од дужине - указивање и упућивањенаповршину код сложенихфигура - настојање да знања будуприменљива	-прати рад изалагањеучениканачасу -подстиче код ученикада самостално мере иизносе закључке -усмераваученике дапрактичнопримене стеченазнања -подстиче ученике даопажају,	-посматра ислуша, -објашњава, - мери - упоређује ипретвара, - проверава, - тражиобја шњења;

Ч А С ОД Е ЉЕЊ С К ОГ С Т А Р ЕШ И Н Е

Циљнаставејеразвијањеморалнихособина,ставоваиуверењаученика,упознавањеученикесашколскимживотомиодносимакојимамуважавају друге. Упућујена естетскаосећања, формирањекултурно-хигијенских и здравственихнавика и формирањестава о заштити животнесредине

ТЕМЕ	САДРЖАЈИ	ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕКОМПЕТЕ
БЕЗБЕДНОСТ	Безбедност усаобраћају Ко нампомаже у саобраћајуПолицајац је наш	МЕЂУПРЕДМЕТНЕКОМПЕТЕНЦИЈЕ 1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацимаиинформацијама
КАКО ДО ДОБРОГ УСПЕХА ИПРИМЕРНОГВЛАДАЊА	План рада иодмора у токуданаКолико смо	
	Школскеобавезе Шта је примерновладање	4.Дигиталнакомпетенција 5.Решавањепроблема6.Са радња 7.Одговорно учешће у демократском друштву8.Одговоранодноспрема здрављу9.Одговоранодноспрема околини10.Естетичкакомпетенција
ЖИВОТ У ШКОЛИ	ПраваиобавезеОд носи уодељењуДечијан едеља Дан	

КУЛТУРА ПОНАШАЊА	Бонтон Боравак уфискултурнојсалиПонашање	11.Предузимљивост и оријентацијакапредузетништву. МЕЂУПРЕДМЕТНОПОВЕЗИВАЊЕ Природа идруштво– Природа,човек, друштво:Групељуди: становници инародикраја (права иобавезе; обичаји; суживот). Српски језик– Језичкакултура: Различитекомуникативнеситуације(комуникација саодраслима и савршњацима; у школи, упродавници, телефонскиразговор,поздрављања,честитања исл.) Математика– Бројеви:Децималнизаписброја
ЗАШТИТАЖИВОТНЕСРЕДИНЕ	Учионица Школскодвориште Наш град Чувајмоприроду	
	Комесе обраћамо кадасе наднамавршили или смосведоцинасиља Насиље,злостављање,занемаривање Нивоинасиља Радионице	

-повезивањесадржајрада са ситуацијама из свакодневногживота ушколи иван ње -одабир икоришћењеодговарајућихметодаитехникарада - организовање истраживачкихактивности -оцењивање позитивнихстранапонашања и рада и какосемогујошпобољшати -израдапаноа - организовање радионица -постављањеученикау различитеситуацијеевалуације исамоевалуације;	започиње и усмераваразговор идискусију подстичесарадњу и тимски рад учениказајединосаученицимавреднује резултатенаставног процеса и учешћа у различимваннаставним активностима	слушају,износе својемишљење,заједничкиформ улишузакључкеанализирајусвој ирад другихдискутују,глуме, истражујупланирају акције учествују у самооцењивању ивредновањурезултата рада

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Годишњи фонд: 36–72

Недељни фонд: 1-2 (зависи од планиранихактивностина нивоуодељењскогилиразредног већа,школе или локалнезаједнице

Циљеподстицањеиндивидуалнихсклоностиииинтересовања,садржајногиквалитетногкоришћењаслободногвремена,радибогаћењадруштвеног животаиразоноде,развијањаинеговањадругарстваипријатељства,дружењесавршњацимакроззаједничкоделање,исказивањеспособности, осамостаљивање,развојнекихвештина идруго.

ТЕМЕ	САДРЖАЈ	ОПШТЕИМЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
ДРУШТВЕНЕА КТИВНОСТИ	– Дечијанедеља(учешће у активностима) – Свети Сава –школскаслава (пано) – Даншколе (учешће у активностима) – Нова година(радионица) – Ускрс (радионица) – вршњачке радионице	МЕЂУПРЕДМЕТНЕКОМПЕТЕНЦИЈЕ 1.Компетенција зацеложивотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима иинформацијама4.Дигиталнакомпе тенција5.Решавањепроблема 6.Сарадња 7.Одговорноучешће удемократском друштву8.Одговоран однос премаздрављу9.Одговоран однос премаоколини10.Естетичкакомпетенција 11.Предузимљивост иоријентација ка предузетништву. МЕЂУПРЕДМЕТНОПОВЕЗИВАЊЕ Природа и друштво– Природа,човек,друштво:Групе људи:становници и народикраја Српски језик– Језичкакултура:Различитекомуникативнеситуације Математика–Бројеви:Децималнизаписбројаса једномдецималом.
ТЕХНИЧКЕАК ТИВНОСТИ	– школски простор;учионица, двориште (уређење) – честитке за: рођендан, Новугодину,Божић, Данжена,Ускрс (израда) – одељењски пано(уређење)	
ХУМАНИТАРНЕ АКТИВНОСТИ	- акције поводомДечје недеље -хуманитарнеакције(помоћ другу,другарици...) - Сарадња са Црвеним крстом	
СПОРТСКЕАК ТИВНОСТИ	- одељенска и међуодељенска такмичења - учешћенаЈесењеми пролећњем кросу (општинскиниво)	
КУЛТУРНЕАК ТИВНОСТИ	- одлазакна изложбу - позоришнепредставе - биоскопскепредставе - вршњачкерадионице	

- Утоку 2026-2030.планиране су посете (позоришту, биоскопу,музеју,галерији и библиотеци), обилазак града и шетње допарка и плаже.
- Утоку2026-2030.планиранје одлазаки учешће ученика на Јесењем иПролећном кросу.

- добропланирање:циља,ефеката,активностиученикаинастав ника, начин рада - активностима су обухваћени сви ученици ито тако да могуда искажу:ангажованост,самосталност,сарадљивост ииницијативност	започиње и усмераваразговор идискусију подстичесарадњу и тимски рад ученикамотивише и подстичеученике да учествујуи развијају своје способности заједносаученицимавреднује резултате	планира учешће,припремасе,учествују подстичудругеидајупримеран ализирајусвоји раддругихпланирају акције учествују у самооцењивању и
- примењују се игроликеактивности којима се подстичекреативностученика - користе се школскиресурси - организују се једноставнеакције у којима су главниносиоциученици	учешћа у различимваннаставнимактивност има	вредновањурезултата рада